

**Euroopa
Andmekaitse nõukogu ja
Euroopa
Andmekaitseinspektori
ühisarvamus 4/2022
ettepaneku kohta võtta vastu
Euroopa Parlamendi ja
nõukogu määrus, millega
kehtestatakse eeskirjad laste
seksuaalse väärkohtlemise
ennetamiseks ja
tõkestamiseks
Vastu võetud 28. juulil 2022**

Translations proofread by EDPB Members.

This language version has not yet been proofread

SISUKORD

1.	Taust.....	7
2.	Arvamuse kohaldamisala.....	8
3.	Üldised märkused side konfidentsiaalsuse ja isikuandmete kaitse õiguste kohta.....	9
4.	Konkreetsed märkused.....	12
4.1	Seos kehtivate õigusaktidega.....	12
4.1.1	Seos isikuandmete kaitse üldmääruse ja e-privatsuse direktiiviga.....	12
4.1.2	Seos määrusega (EL) 2021/1232 ja mõju internetis toimuva laste seksuaalse väärkohtlemise vabatahtlikule tuvastamisele.....	12
4.2	Isikuandmete kaitse üldmääruse kohane õiguslik alus.....	13
4.3	Riskihindamis- ja riskimaandamiskohustused.....	13
4.4	Tuvastamiskorralduste väljastamise tingimused.....	15
4.5	Kavandatud meetmete vajalikkuse ja proportsionaalsuse analüüs.....	16
4.5.1	Tuvastamise tõhusus.....	17
4.5.2	Mitte vähem sekkuv meede.....	18
4.5.3	Proportsionaalsus ranges tähenduses.....	19
4.5.4	Teadaoleva laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali tuvastamine.....	21
4.5.5	Uue laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali tuvastamine.....	21
4.5.6	Laste ahvatlemise (peibutamise) tuvastamine.....	22
4.5.7	Järeldus kavandatud meetmete vajalikkuse ja proportsionaalsuse kohta.....	23
4.6	Teatamiskohustus.....	24
4.7	Eemaldamis- ja blokeerimiskohustused.....	24
4.8	Asjakohased tehnoloogiad ja kaitsemeetmed.....	25
4.8.1	Lõimitud ja vaikimisi andmekaitse.....	25
4.8.2	Tehnoloogiate usaldusväarsus.....	25
4.8.3	Audioside skaneerimine.....	27
4.8.4	Vanuse kontrollimine.....	27
4.9	Teabe säilitamine.....	27
4.10	Mõju krüpteerimisele.....	28
4.11	Järelevalve, jõustamine ja koostöö.....	29
4.11.1	Riiklike järelevalveasutuste roll isikuandmete kaitse üldmääruse alusel.....	29
4.11.2	Euroopa Andmekaitsekoostöö roll.....	30
4.11.3	Laste seksuaalse väärkohtlemise vastase võitluse ELi keskus.....	31

4.11.4	Europoli roll	34
5.	Järeldus	37

Kommenteeritud kokkuvõte

Euroopa Komisjon esitas 11. mail 2022 ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse eeskirjad laste seksuaalse väärkohtlemise ennetamiseks ja tõkestamiseks.

Ettepanekuga kehtestatakse veebimajutusteenuste, isikutevahelise side teenuste ja muude teenuste osutajatele kvalifitseeritud kohustused seoses teadaoleva ja uue veebipõhise laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali tuvastamise, sellest teatamise, selle eemaldamise ja blokeerimise ning laste ahvatlemisega. Ettepanekuga nähakse ette ka uue detsentraliseeritud ELi ameti (edaspidi „ELi keskus“) ja riiklike koordineerimisasutuste võrgustiku loomine laste seksuaalse väärkohtlemise valdkonnas, et võimaldada kavandatava määruse rakendamist. Nagu on märgitud ettepaneku seletuskirjas, mõjutaksid ettepanekus käsitletud meetmed asjaomaste teenuste kasutajate põhiõiguste teostamist.

Laste seksuaalne väärkohtlemine on eriti raske ja ränk kuritegu ning eesmärk võimaldada tõhusaid meetmeid selle vastu võitlemiseks on liidu poolt tunnustatud üldist huvi pakkuv eesmärk, millega kaitstakse ohvrite õigusi ja vabadusi. Samal ajal tulevad Euroopa Andmekaitseinspektori ja Euroopa Andmekaitseinspektori meelde, et kõik põhiõiguste piirangud, näiteks ettepanekus kavandatud piirangud, peavad vastama Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 52 lõikes 1 sätestatud nõuetele.

Euroopa Andmekaitseinspektori ja Euroopa Andmekaitseinspektori rõhutavad, et ettepanek tekitab suurt muret kavandatava sekkumise proportsionaalsuse ning eraelu puutumatus ja isikuandmete kaitse põhiõiguste kaitse piirangute pärast. Sellega seoses märgivad Euroopa Andmekaitseinspektori ja Euroopa Andmekaitseinspektori, et menetluslikud kaitsemeetmed ei saa kunagi täielikult asendada sisulisi kaitsemeetmeid. Keerukas süsteem, mis hõlmab riskide hindamise ja leevendusmeetmete eskalatsiooni tuvastamiskorralduseni, ei saa asendada sisuliste kohustuste nõutavat selgust.

Euroopa Andmekaitseinspektori ja Euroopa Andmekaitseinspektori leiavad, et ettepanekus puudub selgus selliste põhielementide osas nagu „märkimisväärne risk“. Lisaks on nende kaitsemeetmete kohaldamise eest vastutavatel üksustel, alustades eraettevõtjatest ning lõpetades haldus- ja/või õigusasutustega, väga ulatuslik kaalutusruum, mis tekitab õiguskindlusetust seoses sellega, kuidas tasakaalustada igal konkreetsel juhul kaalul olevaid õigusi. Euroopa Andmekaitseinspektori ja Euroopa Andmekaitseinspektori rõhutavad, et kui seadusandja lubab põhiõigustesse eriti ulatuslikult sekkuda, peab ta tagama õigusliku selguse küsimuses, millal ja kus sekkumine on lubatud. Euroopa Andmekaitseinspektori ja Euroopa Andmekaitseinspektori tunnistavad, et õigusaktid ei saa olla liiga normatiivsed ja peavad võimaldama praktilisel kohaldamisel teatavat paindlikkust, kuid on siiski seisukohal, et ettepanek jätab liiga palju ruumi võimalikeks kuritarvitusteks, sest puuduvad selged sisulised normid.

Seoses kavandatavate tuvastamismeetmete vajalikkuse ja proportsionaalsusega on Euroopa Andmekaitseinspektori ja Euroopa Andmekaitseinspektori eriti mures meetmete pärast, mida kavandatakse uue laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali ja laste ahvatlemise (peibutamise) tuvastamiseks isikutevahelise side teenustes. Selliste tehnoloogiate sekkuvuse, tõenäosuse ja veamäärade tõttu leiavad Euroopa Andmekaitseinspektori ja Euroopa Andmekaitseinspektori, et meetmetega kaasnev sekkumine läheb kaugemale sellest, mis on vajalik ja proportsionaalne. Lisaks mõjutavad meetmed, mis võimaldavad riigiasutustel üldiselt tutvuda teate sisuga, et tuvastada laste ahvatlemist seksuaalsuhte eesmärgil, tõenäolisemalt harta artiklitega 7 ja 8 tagatud õiguste olemust. Seepärast tuleks peibutamise seonduvad sätted ettepanekust välja jätta. Lisaks ei välista ettepaneku kohaldamisala audioside skaneerimist. Euroopa Andmekaitseinspektori ja Euroopa Andmekaitseinspektori arvavad, et audioside skaneerimine on eriti sekkuv

ja peab seetõttu jääma kavandatavas määruses sätestatud tuvastamiskohustuste kohaldamisalast välja nii häälsonumite kui ka otseside osas.

Euroopa Andmekaitsekoostöö ja Euroopa Andmekaitseinspektor väljendavad ka kahtlusi blokeerimismeetmete tõhususe suhtes ning leiavad, et nõuda internetiteenuste osutajatelt võrguside dekrüpteerimist, et blokeerida laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjaliga seotud sidet, oleks ebaproportsionaalne.

Lisaks juhivad Euroopa Andmekaitsekoostöö ja Euroopa Andmekaitseinspektor tähelepanu sellele, et krüpteerimistehnoloogiad aitavad oluliselt kaasa eraelu austamisele ja side konfidentsiaalsusele, väljendusvabadusele, innovatsioonile ja digitaalmajanduse kasvule, mis sõltuvad sellise tehnoloogia pakutavast suurest usalduse ja usaldusvääruse tasemest. Ettepaneku põhjenduses 26 seatakse lisaks tuvastamistehnoloogia valikule piirang ka side konfidentsiaalsust kaitsvatele tehnilistele meetmetele, nagu krüpteerimine, väitega, et tehnoloogiline valik peab vastama kavandatava määruse nõuetele, st peab võimaldama tuvastamist. See toetab ettepaneku artikli 8 lõikest 3 ja artikli 10 lõikest 2 tulenevat mõtet, et teenuseosutaja ei saa keelduda tuvastamiskorralduse täitmisest tehnilise probleemi tõttu. Euroopa Andmekaitsekoostöö ja Euroopa Andmekaitseinspektor leiavad, et ühiskonna vajadus turvaliste ja eraõiguslike sidekanalite järele ning nende kuritarvitamise vastu võitlemine peaks olema paremini tasakaalus. Ettepanekus tuleks selgelt sätestada, et kavandatavas määruses ei tohiks ühtegi sätet tõlgendada krüpteerimise keelamise või nõrgendamisenä.

Kuigi Euroopa Andmekaitsekoostöö ja Euroopa Andmekaitseinspektor tervitavad ettepanekus esitatud avaldust, milles sätestatakse, et see ei mõjuta isikuandmete kaitse üldmääruse kohaseid andmekaitseasutuste volitusi ja pädevusi, on Euroopa Andmekaitsekoostöö ja Euroopa Andmekaitseinspektor seisukohal, et koordineerivate asutuste ja andmekaitseasutuste ülesannete vahelist suhet tuleks siiski paremini reguleerida. Sellega seoses hindavad Euroopa Andmekaitsekoostöö ja Euroopa Andmekaitseinspektor rolli, mis ettepanekuga antakse Euroopa Andmekaitsekoostööle, nõudes Euroopa Andmekaitsekoostöö osalemist ettepaneku praktilises rakendamises, eelkõige vajadust, et Euroopa Andmekaitsekoostöö esitaks arvamuse tehnoloogiate kohta, mille ELi keskus teeks tuvastamiskorralduste täitmiseks kättesaadavaks. Tuleks siiski selgitada, mis on arvamuse eesmärk selles protsessis ja kuidas ELi keskus tegutseks pärast Euroopa Andmekaitsekoostööst arvamuse saamist.

Lõpetuseks märgivad Euroopa Andmekaitsekoostöö ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et ettepanekus nähakse ette tihe koostöö ELi keskuse ja Europoli vahel, kes peaksid andma üksteisele võimalikult täieliku juurdepääsu asjakohastele infosüsteemidele. Euroopa Andmekaitsekoostöö ja Euroopa Andmekaitseinspektor toetavad põhimõtteliselt kahe asutuse koostööd; et aga ELi keskus ei ole õiguskaitseasutus, esitavad Euroopa Andmekaitsekoostöö ja Euroopa Andmekaitseinspektor siiski mitmeid soovitusi asjakohaste sätete parandamiseks, sh et isikuandmete edastamine ELi keskuse ja Europoli vahel toimuks ainult juhtumipõhiselt, nõuetekohaselt hinnatud taotluse alusel turvalise teabevahetusvahendi, näiteks SIENA võrgustiku kaudu.

Euroopa Andmekaitse nõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor,

võttes arvesse 23. oktoobri 2018. aasta määruse (EL) 2018/1725 (mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELi isikuandmete kaitse määrus)) artikli 42 lõiget 2,¹

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) lepingut, eriti selle XI lisa ja protokollid nr 37, mida on muudetud EMP ühiskomitee 6. juuli 2018. aasta otsusega nr 154/2018²,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni 12. mai 2022. aasta taotlust Euroopa Andmekaitse nõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektori ühisarvamuse saamiseks ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse eeskirjad laste seksuaalse väärkohtlemise ennetamiseks ja tõkestamiseks,³

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE ÜHISARVAMUSE

1. TAUST

11. mail 2022 avaldas Euroopa Komisjon (edaspidi „komisjon“) ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse eeskirjad laste seksuaalse väärkohtlemise ennetamiseks ja tõkestamiseks (edaspidi „ettepanek“ või „kavandatav määrus“).⁴
- Ettepanek esitati pärast seda, kui võeti vastu määrus (EL) 2021/1232 ajutise erandi kohta direktiivi 2002/58/EÜ teatavatest sätetest seoses tehnoloogiaga, mida numbrivaba isikutevahelise side teenuste osutajad kasutavad isikuandmete ja muude andmete töötlemiseks, et võidelda veebis toimuva laste seksuaalse kuritarvitamise vastu (edaspidi „ajutine määrus“)⁵. Ajutises määruses ei nõuta, et asjaomased teenuseosutajad võtaksid meetmeid laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali (nt pildid, videod jne) või laste ahvatlemise (nimetatakse ka peibutamiseks seksuaalsuhte eesmärgil) tuvastamiseks oma teenustes, vaid võimaldab neil teenuseosutajatel teha seda vabatahtlikult kõnealuses määruses sätestatud tingimustel.⁶
- Ettepanek koosneb kahest peamisest osast. Esiteks kehtestatakse sellega veebimajutusteenuste, isikutevahelise side teenuste ja muude teenuste osutajatele kvalifitseeritud kohustused seoses teadaoleva ja uue internetipõhise laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali tuvastamise,

---

¹ ELT L 295, 21.11.2018, lk 39.

² Kõiki selle dokumendi viiteid liikmesriikidele tuleb mõista kui viiteid EMP liikmesriikidele.

³ Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse eeskirjad laste seksuaalse väärkohtlemise ennetamiseks ja tõkestamiseks, COM(2022) 209 final.

⁴ Ibid.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1232 ajutise erandi kohta direktiivi 2002/58/EÜ teatavatest sätetest seoses tehnoloogiaga, mida numbrivaba isikutevahelise side teenuste osutajad kasutavad isikuandmete ja muude andmete töötlemiseks, et võidelda veebis toimuva laste seksuaalse kuritarvitamise vastu (ELT [2021] L 274/41).

⁶ Vt ka Euroopa Andmekaitseinspektori arvamus 7/2020 ettepaneku kohta teha ajutisi erandeid direktiivist 2002/58/EÜ, et võidelda internetis toimuva laste seksuaalse väärkohtlemise vastu (10. november 2020).

sellest teatamise, selle eemaldamise ja blokeerimise ning laste ahvatlemisega. Teiseks nähakse ettepanekuga ette uue detsentraliseeritud ELi asutuse (edaspidi „laste seksuaalse väärkohtlemise vastase võitluse ELi keskus“ või „ELi keskus“) ja riiklike koordineerimisasutuste võrgustiku loomine laste seksuaalse väärkohtlemise valdkonnas, et võimaldada kavandatava määruse rakendamist.⁷

4. Nagu on märgitud ettepaneku seletuskirjas, mõjutaksid ettepanekus käsitletud meetmed asjaomaste teenuste kasutajate põhiõiguste teostamist. Need õigused hõlmavad eelkõige põhiõigust eraelu puutumatusele (sealhulgas side konfidentsiaalsusele osana laiemast õigusest era- ja perekonnaelu austamisele), isikuandmete kaitsele ning sõna- ja teabevabadusele.⁸
5. Lisaks on kavandatud meetmete eesmärk tugineda olemasolevatele andmekaitset ja eraelu puutumatust käsitlevatele ELi õigusaktidele ja neid teataval määral täiendada. Sellega seoses sätestatakse seletuskirjas järgmist:

„Käesolev ettepanek põhineb isikuandmete kaitse üldmäärusel. Praktikas tuginevad teenuseosutajad isikuandmete töötlemisel seoses internetis toimuva laste seksuaalse väärkohtlemise vabatahtliku tuvastamise ja sellest teatamisega erinevatele isikuandmete kaitse üldmääruses sätestatud töötlemise alustele. Ettepanekus sätestatakse sihipäraste tuvastamiskorralduste süsteem ja määratakse kindlaks tuvastamise tingimused, tagades seeläbi selle toimingute puhul suurema õiguskindluse. Seoses kohustuslike tuvastamistoimingutega, mis hõlmavad isikuandmete töötlemist, kehtestatakse käesoleva ettepanekuga ja eelkõige selle alusel antud tuvastamiskorraldustega sellise töötlemise alus, millele on osutatud isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 1 punktis c, milles on sätestatud isikuandmete töötlemine, mis on vajalik vastutava töötleja liidu või liikmesriigi õigusest tuleneva seadusjärgse kohustuse täitmiseks.

Ettepanek käsitleb muu hulgas teenuseosutajaid, kes pakuvad isikutevahelise elektroonilise side teenuseid ning kelle suhtes kohaldatakse seega liikmesriikide õigusnorme, millega rakendatakse e-privatsuse direktiivi ja selle kavandatavat muudatust, mille üle peetakse praegu läbirääkimisi. Ettepanekus esitatud meetmed piiravad osaliselt nimetatud direktiivi asjaomastest sätetest tulenevate õiguste ja kohustuste ulatust, nimelt seoses toimingutega, mis on rangelt vajalikud tuvastamiskorralduste täitmiseks. Sellega seoses hõlmab ettepanek kõnealuse direktiivi artikli 15 lõike 1 kohaldamist analoogia alusel.“⁹

6. Arvestades, kui ulatuslik on kavandatud sekkumine põhiõigustesse, on ettepanek eriti oluline üksikisikute õiguste ja vabaduste kaitsmisel isikuandmete töötlemisel. Seetõttu otsustas komisjon 12. mail 2022 konsulteerida vastavalt ELi isikuandmete kaitse määruse artikli 42 lõikele 2 Euroopa Andmekaitsekoostöögruppi ja Euroopa Andmekaitseinspektoriga.

2. ARVAMUSE KOHALDAMISALA

7. Käesolevas ühisarvamuses esitatakse Euroopa Andmekaitsekoostöögruppi ja Euroopa Andmekaitseinspektori ühised seisukohad ettepaneku kohta. See piirdub ettepaneku aspektidega, mis on seotud eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitsega. Eelkõige juhitakse ühisarvamuses tähelepanu valdkondadele, milles ettepanek ei taga eraelu puutumatuse ja andmekaitsega seotud

---

⁷ COM(2022) 209 fi nal, lk 17.

⁸ COM(2022) 209 fi nal, lk 12.

⁹ COM(2022) 209 fi nal, lk 4–5.

põhiõiguste piisavat kaitset või vajab edasist vastavusse viimist eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitset käsitleva ELi õigusraamistikuga.

8. Nagu on käesolevas ühisarvamuses täiendavalt selgitatud, tekitab ettepanek suurt muret seoses kavandatud sekkumiste ja piirangute vajalikkuse ja proportsionaalsusega, arvestades eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitsega seotud põhiõiguste kaitset. Ühisarvamuse eesmärk ei ole siiski esitada ammendav loetelu kõigist ettepanekus tõstatatud eraelu puutumatuse ja andmekaitse küsimustest ega teha konkreetseid soovitusi ettepaneku sõnastuse parandamiseks. Selle asemel esitatakse ühisarvamuses kõrgetasemelised märkused ettepanekus tõstatatud peamiste küsimuste kohta, mille on kindlaks teinud Euroopa Andmekaitsekoogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor. Sellest hoolimata on Euroopa Andmekaitsekoogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor valmis esitama kaasseadusandjatele ettepaneku seadusandliku protsessi käigus täiendavaid märkusi ja soovitusi.

3. ÜLDISED MÄRKUSED SIDE KONFIDENTSIAALSUSE JA ISIKUANDMETE KAITSE ÕIGUSTE KOHTA

9. Edastatavate sõnumite saladus on Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artiklis 7 sätestatud era- ja perekonnaelu austamise põhiõiguse oluline osa.¹⁰ Lisaks tunnustatakse harta artiklis 8 põhiõigust isikuandmete kaitsele. Õigus sõnumite saladusele ning õigus era- ja perekonnaelu austamisele on tagatud ka Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (edaspidi „konventsioon“) artikliga 8 ning see on osa liikmesriikide ühistest põhiseaduslikest tavadest.¹¹
10. Euroopa Andmekaitsekoogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor tuletavad meelde, et harta artiklites 7 ja 8 sätestatud õigused ei ole absoluutsed õigused, vaid neid tuleb arvesse võtta seoses nende funktsiooniga ühiskonnas.¹² Laste seksuaalne väärkohtlemine on eriti raske ja ränk kuritegu ning eesmärk võimaldada tõhusat võitlust selle vastu on liidu poolt tunnustatud üldist huvi pakkuv eesmärk kaitsta ohvrite õigusi ja vabadusi. Seoses tõhusate meetmetega alaealiste ja muude haavatavate isikute vastu toimepandud kuritegude vastu võitlemiseks on Euroopa Liidu Kohus märkinud, et positiivsed kohustused võivad tuleneda harta artiklist 7, mille kohaselt peavad ametiasutused võtma õiguslikke meetmeid era- ja perekonnaelu, kodu ja edastatavate sõnumite saladuse kaitsmiseks. Sellised kohustused võivad tuleneda ka harta artiklitest 3 ja 4, milles käsitletakse kehalise ja vaimse puutumatuse kaitset ja piinamise ning ebainimliku või alandava kohtlemise keeldu.¹³

---

¹⁰ Vt Euroopa Andmekaitsekoogu avaldus e-privatsuse määruse läbivaatamise ja selle mõju kohta üksikisikute kaitsele seoses nende elektroonilise side puutumatuse ja konfidentsiaalsusega (25. mai 2018).

¹¹ Peaaegu kõik Euroopa põhiseadused sisaldavad õigust kaitsta side konfidentsiaalsust. Vt nt Itaalia Vabariigi põhiseaduse artikkel 15; Saksamaa Liitvabariigi põhiseaduse artikkel 10; Belgia põhiseaduse artikkel 22 ja Madalmaade Kuningriigi põhiseaduse artikkel 13.

¹² Vt muu hulgas Euroopa Liidu Kohtu otsus kohtuasjas C-311/18: *Facebook Ireland ja Schrems*, punkt 172 ja seal viidatud kohtupraktika. Vt ka isikuandmete kaitse üldmääruse põhjendus 4.

¹³ Euroopa Liidu Kohus, liidetud kohtuasjad C-511/18, C-512/18 ja C-520/18, *La Quadrature du Net jt*, punktid 126–128. Vt ka Euroopa Andmekaitseinspektori arvamus 7/2020 ettepaneku kohta teha ajutisi erandeid direktiivist 2002/58/EÜ, et võidelda laste seksuaalse väärkohtlemise vastu internetis (10. november 2020), punkt 12.

11. Samal ajal peavad hartaga tagatud õiguste mis tahes piirangud, näiteks ettepanekus kavandatud piirangud,¹⁴ vastama harta artikli 52 lõikes 1 sätestatud nõuetele. Kõik meetmed, mis riivavad õigust side konfidentsiaalsusele ning õigust era- ja perekonnaelule, peavad eelkõige austama asjaomaste õiguste olemust.¹⁵ Õiguse olemust mõjutab õiguse põhisisu eemaldamine selliselt, et isik ei saa seda kasutada¹⁶. Sekkumine ei tohi taotletavat eesmärki arvestades olla nii ebaproportsionaalne ja lubamatu, et see kahjustaks tagatud õiguse olemust.¹⁷ See tähendab, et seegi põhiõigusel, mis ei ole oma olemuselt absoluutne, nagu õigus side konfidentsiaalsusele ja õigus isikuandmete kaitsele, on teatud põhikomponendid, mida ei saa piirata.
12. Euroopa Liidu Kohus on elektroonilise side privaatsuse valdkonnas korduvalt kohaldanud õiguse olemuse kriteeriumi. Kohtuotsuses *Tele2 Sverige ja Watson* otsustas Euroopa Kohus, et õigusaktid, mis ei luba side sisu säilitamist, ei kahjusta eraelu puutumatus ja isikuandmete kaitse õiguse olemust.¹⁸ Kohtuasjas *Schrems* leidis kohus, et õigusakte, mis võimaldavad ametiasutustel elektroonilise side sisuga üldiselt tutvuda, tuleb pidada harta artikliga 7 tagatud eraelu puutumatus põhiõiguse põhisisu kahjustavaks.¹⁹ Kohtuotsustes *Digital Rights Ireland ja Seitlinger jt* leidis Euroopa Kohus, et kuigi direktiiviga 2006/24 nõutud andmete säilitamine kujutab endast eraelu puutumatus põhiõigusesse ja muudesse harta artiklis 7 sätestatud õigustesse eriti rasket sekkumist, ei kahjusta see nende õiguste olemust, sest direktiiv ei võimalda saada teavet elektroonilise side sisu kui sellise kohta.²⁰ Sellest kohtupraktikast võib järeldada, et meetmed, mis võimaldavad riigiasutustel side sisuga üldiselt tutvuda, mõjutavad tõenäolisemalt harta artiklitega 7 ja 8 tagatud õiguste olemust. Need kaalutlused on sama olulised ka selliste laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali ja laste ahvatlemise tuvastamise meetmete puhul, nagu on kavandatud ettepanekus.
13. Lisaks on Euroopa Liidu Kohus leidnud, et andmeturbemeetmetel on keskne roll, et tagada, et ei kahjustataks harta artiklis 8 sätestatud isikuandmete kaitse põhiõiguse olemust.²¹ Et tagada kõigi põhiõiguste kasutamine digitaalajastul, on elektroonilise side konfidentsiaalsuse tagamisel ja kaitsel keske tähtsusega tehnilised lahendused, sh krüpteerimismeetmed.²² Seda tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali või laste ahvatlemise kohustusliku tuvastamise meetmete hindamisel, eelkõige kui nende meetmete tulemusel nõrgeneks või halveneks krüpteerimine.²³
14. Harta artikli 52 lõikes 1 on samuti sätestatud, et hartaga tagatud põhiõiguste teostamist tohib piirata ainult seadusega. Proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt võib piiranguid seada üksnes juhul, kui need on vajalikud ning vastavad tegelikult liidu poolt tunnustatud üldist huvi pakkuvatele eesmärkidele või

---

¹⁴ Vt COM(2022) 209 final, lk 12–13.

¹⁵ Põhiõiguste harta artikli 52 punkt 1.

¹⁶ Vt Euroopa Andmekaitseinspektori suunised eraelu puutumatus ja isikuandmete kaitse põhiõigusi piiravate meetmete proportsionaalsuse hindamise kohta (19. detsember 2019), lk 8, kättesaadavad aadressil https://edps.europa.eu/sites/default/files/publication/19-12-19_edps_proportionality_guidelines2_en.pdf.

¹⁷ Euroopa Liidu Kohus, kohtuasi C-393/19, *OM*, punkt 53.

¹⁸ Euroopa Liidu Kohtu otsus liidetud kohtuasjades C-203/15 ja C-698/15: *Tele2 Sverige ja Watson*, punkt 101.

¹⁹ Euroopa Liidu Kohtu otsus kohtuasjas C-362/14: *Schrems*, punkt 94.

²⁰ Euroopa Liidu Kohtu otsus liidetud kohtuasjades C-293/12 ja C-594/12: *Digital Rights Ireland ja Seitlinger jt*, punkt 39.

²¹ *Ibid.*, punkt 40.

²² Vt inimõiguste nõukogu resolutsioon 47/16 inimõiguste edendamise, kaitse ja kasutamise kohta internetis, ÜRO dokument A/HRC/RES/47/16 (26. juuli 2021).

²³ Vt ka ajutise määruse põhjendus 25.

kui on vaja kaitsta teiste isikute õigusi ja vabadusi.²⁴ Proportsionaalsuse nõude täitmiseks tuleb õigusaktides sätestada selged ja täpsed eeskirjad, mis reguleerivad nende meetmete ulatust ja kohaldamist ning kehtestavad minimaalsed kaitsemeetmed, et mõjutatud isikuandmetega isikutele oleksid piisavad tagatised, et andmed on kuritarvitamise riski eest tõhusalt kaitstud.²⁵ Õigusaktis peab olema märgitud, mis asjaoludel ja tingimustel võib nende andmete töötlemist hõlmava meetme võtta, tagades seeläbi, et sekkumine piirdub rangelt vajalikuga.²⁶ Nagu Euroopa Liidu Kohus on selgitanud, on vajadus selliste kaitsemeetmete järele seda suurem, kui isikuandmeid töödeldakse automatiseeritud viisil ja kui kaalul on tundlike andmete konkreetse kategooria kaitse.²⁷

15. Ettepanekuga piiratakse direktiivi 2002/58/EÜ (e-privatsuse direktiiv)²⁸ artikli 5 lõigetes 1 ja 3 ning artikli 6 lõikes 1 sätestatud õiguste ja kohustuste täitmist niivõrd, kui see on vajalik ettepaneku I peatüki 2. jao kohaselt antud tuvastamiskorralduste täitmiseks. Euroopa Andmekaitseinspektor leiavad, et seetõttu on vaja hinnata ettepanekut mitte ainult harta ja isikuandmete kaitse üldmääruse, vaid ka e-privatsuse direktiivi artiklite 5 ja 6 ning artikli 15 lõike 1 kontekstis.

---

²⁴ Vt „Assessing the Necessity of Measures that Limit the Fundamental Right to the Protection of Personal Data: A Toolkit“, 11. aprill 2019, kättesaadav aadressil https://edps.europa.eu/sites/default/files/publication/17-06-01_necessity_toolkit_final_en.pdf.

²⁵ Euroopa Liidu Kohus, liidetud kohtuasjad C-511/18, C-512/18 ja C-520/18: *La Quadrature du Net jt*, punkt 132.

²⁶ *Ibid.*

²⁷ *Ibid.*

²⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatus kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatus ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv), mida on muudetud direktiiviga 2006/24/EÜ ja direktiiviga 2009/136/EÜ.

4. KONKREETSED MÄRKUSED

4.1 Seos kehtivate õigusaktidega

4.1.1 Seos isikuandmete kaitse üldmääruse ja e-privatsuse direktiiviga

16. Ettepanekus märgitakse, et see ei piira muudest liidu õigusaktidest, eelkõige isikuandmete kaitse üldmäärusest²⁹ ja e-privatsuse direktiivist tulenevate eeskirjade kohaldamist. Vastupidiselt ajutisele määrusele ei nähta ettepanekus ette sõnaselget ajutist erandit e-privatsuse direktiivi artikli 5 lõigetes 1 ja 3 ning artikli 6 lõikes 1 sätestatud õiguste ja kohustuste teostamisest, vaid piiratakse seda. Lisaks tuleb märkida, et ajutises määruses on sätestatud erand üksnes e-privatsuse direktiivi artikli 5 lõikest 1 ja artikli 6 lõikest 1, mitte aga artikli 5 lõikest 3.
17. Lisaks viidatakse ettepanekus e-privatsuse direktiivi artikli 15 lõikele 1, mis võimaldab liikmesriikidel võtta seadusandlikke meetmeid, et piirata kõnealuse direktiivi artiklites 5 ja 6 sätestatud õiguste ja kohustuste ulatust, kui selline piiramine on demokraatlikus ühiskonnas vajalik, otstarbekas ja proportsionaalne abinõu muu hulgas kuritegude ennetamiseks, uurimiseks, avastamiseks ja kohtus menetlemiseks. Ettepaneku kohaselt kohaldatakse e-privatsuse direktiivi artikli 15 lõiget 1 analoogia alusel, kui ettepanekuga piiratakse e-privatsuse direktiivi artikli 5 lõigetes 1 ja 3 ning artikli 6 lõikes 1 sätestatud õiguste ja kohustuste teostamist.
18. Euroopa Andmekaitsekomisjon ja Euroopa Andmekaitseinspektor tuletavad meelde, et Euroopa Liidu Kohus on selgitanud, et e-privatsuse direktiivi artikli 15 lõiget 1 tuleb tõlgendada rangelt, mis tähendab, et artikli 15 lõikega 1 lubatud erand side konfidentsiaalsuse põhimõttest peab jääma erandiks ega tohi muutuda reegliks.³⁰ Nagu käesolevas ühisarvamuses üksikasjalikumalt kirjeldatud, leiavad Euroopa Andmekaitsekomisjon ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et ettepanek ei vasta (range) vajalikkuse, tõhususe ja proportsionaalsuse nõuetele. Lisaks järeldavad Euroopa Andmekaitsekomisjon ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et ettepanek tooks kaasa selle, et side konfidentsiaalsusesse sekkumine võib tegelikkuses muutuda reegliks, mitte jääda erandiks.

4.1.2 Seos määrusega (EL) 2021/1232 ja mõju internetis toimuva laste seksuaalse väärkohtlemise vabatahtlikule tuvastamisele

19. Ettepaneku artikli 88 kohaselt muudaks ettepanek kehtetuks ajutise määruse, millega nähakse ette ajutine erand e-privatsuse direktiivi teatud sätetest, et võimaldada numbrivaba isikutevahelise side teenuste osutajatel vabatahtlikult kasutada tehnoloogiaid laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali ja laste ahvatlemise tuvastamiseks. Seega ei tehta alates kavandatava määruse kohaldamise kuupäevast erandit e-privatsuse direktiivist, mis võimaldaks sellistel teenuseosutajatel internetis toimuvat laste seksuaalset väärkohtlemist vabatahtlikult tuvastada.
20. Arvestades, et ettepanekuga kehtestatud tuvastamiskohustusi kohaldatakse üksnes tuvastamiskorralduste saajate suhtes, oleks oluline kavandatava määruse tekstis selgitada, et tehnoloogia vabatahtlik kasutamine laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali ja laste

---

²⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1–88).

³⁰ 21. detsembri 2016. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-203/15 ja C-698/15: *Tele2 Sverige AB ja Watson*, punkt 89.

ahvatlemise tuvastamiseks on lubatud ainult niivõrd, kui see on lubatud e-privatsuse direktiivi ja isikuandmete kaitse üldmääruse alusel. See tähendaks näiteks, et numbrivaba isikutevahelise side teenuste osutajatel oleks keelatud selliseid tehnoloogiaid vabatahtlikult kasutada, v.a juhul, kui see oleks lubatud e-privatsuse direktiivi ülevõtivate siseriiklike õigusaktidega, kooskõlas e-privatsuse direktiivi artikli 15 lõikega 1 ja hartaga.

21. Üldisemalt tuleks kavandatavale määrusele kasuks täiendavad selgitused, mis käsitleksid internetis toimuva laste seksuaalse väärkohtlemise vabatahtliku tuvastamise staatust pärast kavandatava määruse kohaldamise kuupäeva ning üleminekut ajutises määruses sätestatud vabatahtliku tuvastamise korraldavas määruses sätestatud tuvastamiskohustustele. Näiteks soovitavad Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor selgitada, et kavandatava määrusega ei nähta ette õiguslikku alust isikuandmete töötlemiseks üksnes internetis toimuva laste seksuaalse väärkohtlemise tuvastamiseks vabatahtlikkuse alusel.

4.2 Isikuandmete kaitse üldmääruse kohane õiguslik alus

22. Ettepaneku eesmärk on luua isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses õiguslik alus isikuandmete töötlemiseks laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali ja peibutamise tuvastamise eesmärgil. Seetõttu märgitakse seletuskirjas järgmist: „Seoses kohustuslike tuvastamistoimingutega, mis hõlmavad isikuandmete töötlemist, kehtestatakse käesoleva ettepanekuga ja eelkõige selle alusel antud tuvastamiskorraldustega sellise töötlemise alus, millele on osutatud isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 1 punktis c, milles on sätestatud isikuandmete töötlemine, mis on vajalik vastutava töötleja liidu või liikmesriigi õigusest tuleneva seadusjärgse kohustuse täitmiseks.“³¹
23. Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor väljendavad heameelt komisjoni otsuse üle kaotada õiguslik ebakindlus seoses isikuandmete töötlemise õigusliku alusega, mille tekitas ajutine määrus. Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor nõustuvad ka komisjoni järeldusega, et tuvastamismeetmete kasutuselevõtu tagajärjed on liiga kaugeleulatuvad ja tõsised, et jätta selliste meetmete võtmise üle otsustamine teenuseosutajatele.³² Samal ajal märgivad Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et mis tahes õiguslik alus, mis kohustab teenuseosutajaid sekkuma andmekaitse ja eraelu puutumatuse põhiõigustesse, on kehtiv üksnes niivõrd, kui see vastab harta artikli 52 lõikes 1 sätestatud tingimustele, nagu on analüüsitud allpool esitatud jagudes.

4.3 Riskihindamis- ja riskimaandamiskohustused

24. Ettepaneku II peatüki 1. jao kohaselt peavad veebimajutusteenuse ja isikutevahelise side teenuste osutajad tegema kindlaks, analüüsima ja hindama iga enda pakutava teenuse puhul riski, et seda teenust kasutatakse laste seksuaalseks väärkohtlemiseks internetis, ning seejärel püüdma tuvastatud riski minimeerida, kohaldades mõistlikke riskimaandamismeetmeid, mida on kohandatud kindlaks tehtud riskiga.
25. Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor märgivad, et riskihindamise tegemisel peaks teenuseosutaja võtma eelkõige arvesse ettepaneku artikli 3 lõike 2 punktides a–e loetletud elemente, sh järgmist: teenuseosutaja tingimustes sätestatud keelud ja piirangud; viis, kuidas kasutajad teenust kasutavad, ja selle mõju sellele riskile; viis, kuidas teenuseosutaja teenuse kavandas ja seda käitab, sh ärimudel, juhtimine ning asjaomased süsteemid ja protsessid, ning selle

---

³¹ Ibid., lk 4.

³² Vt COM(2022)209 final, lk 14.

mõju sellele riskile. Seoses laste ahvatlemise riskiga on kavandatavad elemendid järgmised: mil määral lapsed teenust kasutavad või tõenäoliselt kasutavad; vanuserühmad ja ahvatlemise risk vanuserühmade kaupa; kasutajaotsingut võimaldavate funktsioonide kättesaadavus, funktsioonid, mis võimaldavad kasutajatel teiste kasutajatega otse ühendust võtta, eelkõige privaatside kaudu, ning funktsioonid, mis võimaldavad kasutajatel jagada teiste kasutajatega pilte või videoid.

26. Kuigi Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor tunnistavad, et need kriteeriumid tunduvad asjakohased, on Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor siiski mures, et sellised kriteeriumid jätavad üsna laia tõlgendamis- ja hindamisruumi. Mitmeid kriteeriume kirjeldatakse väga üldsõnaliselt (nt „viis, kuidas kasutajad teenust kasutavad, ja selle mõju kõnealusele riskile“) või need on seotud paljude internetipõhiste teenuste ühiste põhifunktsioonidega (nt „kasutajate võimalus jagada kujutisi või videoid teiste kasutajatega“). Selliste kriteeriumide hindamine tundub olevat subjektiivne (mitte objektiivne).
27. Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektori arvates kehtib sama ka ettepaneku artikli 4 kohaselt võetavate riskimaandamismeetmete kohta. Sellised meetmed nagu teenuseosutaja sisu modereerimise või soovitusüsteemide kohandamine asjakohaste tehniliste ja operatiivmeetmete ning personali abil tunduvad olevat kindlakstehtud riski vähendamiseks asjakohased. Kui aga neid kohaldatakse keerukas riskihindamise protsessis ning koos abstraktsete ja ebamääraste mõistetega, et kirjeldada vastuvõetavat riskitaset (nt „olulisel määral“), ei vasta need kriteeriumid õiguskindluse ja prognoositavuse kriteeriumidele, mis on vajalikud selleks, et õigustada sekkumist eraisikutevahelise side konfidentsiaalsusesse, mis on selge sekkumine eraelu puutumatusse ja sõnavabaduse põhiõigustesse.
28. Kuigi teenuseosutajatel ei ole lubatud sekkuda teabevahetuse konfidentsiaalsusesse oma riskihindamis- ja riskimaandamisstrateegiate raames enne tuvastamiskorralduse saamist, on riskihindamis- ja riskimaandamiskohustuste ning nendest tulenevate tuvastamiskohustuste vahel otsene seos. Ettepaneku artikli 7 lõike 4 kohaselt sõltub tuvastamiskorralduse väljaandmine tõendite olemasolust märkimisväärse riski kohta, et teenust kasutatakse laste seksuaalseks väärkohtlemiseks internetis. Enne tuvastamiskorralduse väljaandmist tuleb järgida keerukat protsessi, mis hõlmab teenuseosutajaid, koordineerivat asutust ja korralduse andmise eest vastutavat õigusasutust või sõltumatut haldusasutust. Esiteks peavad teenuseosutajad hindama riski, et seda teenust kasutatakse laste seksuaalseks väärkohtlemiseks internetis (ettepaneku artikkel 3), ning hindama võimalikke riskimaandamismeetmeid (ettepaneku artikkel 4), et seda riski vähendada. Seejärel tuleb selle tegevuse tulemustest teatada pädevale koordineerivale asutusele (ettepaneku artikkel 5). Kui riskihindamine näitab, et märkimisväärne risk püsib hoolimata selle maandamiseks tehtavatest jõupingutustest, kuulab koordineeriv asutus teenuseosutaja tuvastamiskorralduse andmise taotluse kavandi osas ära ja annab talle võimaluse esitada märkusi. Lisaks on teenuseosutaja kohustatud esitama rakenduskava, sh pädeva andmekaitseasutuse arvamuse peibutamise tuvastamise kohta. Kui koordineeriv asutus asja menetleb, taotletakse tuvastamiskorraldust ning kohus või muu sõltumatu haldusasutus annab selle lõpuks välja. Seetõttu on esialgne riskihindamine ja tuvastatud riski maandamiseks valitud meetmed otsustav alus koordineeriva asutuse ning pädeva õigusasutuse või haldusasutuse hinnangule, kas tuvastamiskorraldus on vajalik.
29. Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor võtavad teadmiseks tuvastamiskorralduse väljastamiseni viivad keerulised sammud, mis hõlmavad teenuseosutaja esialgset riskihindamist ja teenuseosutaja ettepanekut riskimaandamismeetmete kohta, samuti tema edasist suhtlust pädeva koordineeriva asutusega. Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor leiavad, et teenuseosutajal on märkimisväärne võimalus protsessi tulemust mõjutada. Sellega seoses märgivad Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor,

et ettepaneku põhjenduses 17 on sätestatud, et teenuseosutajad peaksid saama osutada „osana riskiaruandlusest, milline on nende valmisolek ja tahe“ tuvastamiskorralduse saamiseks. Seetõttu ei saa eeldada, et iga teenuseosutaja püüab vältida tuvastamiskorralduse saamist, et säilitada oma kasutajate side konfidentsiaalsus, kohaldades kõige tõhusamaid, kuid kõige vähem sekkuvaid maandamismeetmeid, eriti kui sellised maandamismeetmed takistavad teenuseosutaja ettevõtlusvabadust vastavalt harta artiklile 16.

30. Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitsekoogu soovivad rõhutada, et menetluslikud kaitsemeetmed ei saa kunagi täielikult asendada sisulisi kaitsemeetmeid. Seega peaksid eespool kirjeldatud tuvastamiskorralduse võimaliku väljastamiseni viiva keeruka protsessiga kaasnema selged sisulised kohustused. Euroopa Andmekaitsekoogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor leiavad, et ettepanekus puudub selgus mitme põhielemendi osas (nt mõisted „märkimisväärne risk“, „olulisel määral“ jne), mida ei saa kõrvaldada menetluslike tagatiste mitmekihilise kasutamisega. See on eriti asjakohane, arvestades asjaolu, et nende kaitsemeetmete kohaldamise eest vastutavatel üksustel (nt teenuseosutajatel, õigusasutustel jne) on suur kaalutusruum küsimuses, kuidas tasakaalustada igal konkreetsel juhul kaalul olevaid õigusi. Võttes arvesse ettepaneku vastuvõtmisest tulenevat ulatuslikku põhiõigustesse sekkumist, peaks seadusandja tagama, et ettepanek annaks rohkem selgust, millal ja kus sellised sekkumised on lubatud. Kuigi Euroopa Andmekaitsekoogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor tunnistavad, et seadusandlikud meetmed ei saa olla liiga normatiivsed ja peavad jätma praktilisel kohaldamisel teatavat paindlikkust, leiavad Euroopa Andmekaitsekoogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et ettepaneku praegune tekst jätab liiga palju ruumi võimalikeks kuritarvitusteks, sest puuduvad selged sisulised normid.
31. Võttes arvesse võimalikku märkimisväärset mõju väga suurele hulga andmesubjektidele (st potentsiaalselt kõigile isikutevahelise side teenuste kasutajatele), rõhutavad Euroopa Andmekaitsekoogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor vajadust kõrgetasemelise õiguskindluse, selguse ja prognoositavuse järele, et tagada kavandatud meetmete tegelik tõhusus taotletava eesmärgi saavutamisel ja samal ajal asjaomaseid põhiõigusi kõige vähem kahjustav mõju.

4.4 Tuvastamiskorralduste väljastamise tingimused

32. Ettepaneku artiklis 7 on sätestatud, et tegevuskoha järgsel koordineerival asutusel on õigus taotleda selle liikmesriigi pädevalt õigusasutuselt või selle liikmesriigi muult sõltumatult haldusasutuselt, et ta annaks tuvastamiskorralduse, millega nõutakse, et veebimajutusteenuse osutaja või isikutevahelise side teenuste osutaja võtaks artiklis 10 sätestatud meetmeid eesmärgiga tuvastada konkreetse teenuse puhul laste seksuaalne väärkohtlemine internetis.
33. Euroopa Andmekaitsekoogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor võtavad enne tuvastamiskorralduse väljastamist nõuetekohaselt arvesse järgmisi elemente:
  - a. on tõendeid märkimisväärse riski kohta, et teenust kasutatakse laste seksuaalseks väärkohtlemiseks internetis olenevalt asjaoludest kas artikli 7 lõike 5, 6 või 7 tähenduses;
  - b. tuvastamiskorralduse andmise põhjused kaaluvad üles negatiivsed tagajärjed kõigi mõjutatud osaliste õigustele ja õigustatud huvidele, võttes eelkõige arvesse vajadust tagada õiglane tasakaal nende osaliste põhiõiguste vahel.
34. Märkimisväärse riski tähendus on täpsustatud artikli 7 lõikes 5 ja järgnevates lõigetes, sõltuvalt kaalutava tuvastamiskorralduse liigist. Teadaoleva laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali

avastamisega seotud tuvastamiskorralduste puhul eeldatakse märkimisväärset riski järgmistes olukordades:

- a. on tõenäoline, et vaatamata mis tahes leevendusmeetmetele, mida teenuseosutaja on võtnud või kavatseb võtta, kasutatakse teenust väga suures ulatuses teadaoleva laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali levitamiseks;
  - b. on tõendeid, et teenust või võrreldavat teenust, kui teenust ei ole liidus tuvastamiskorralduse taotluse esitamise kuupäevaks veel pakutud, on viimase 12 kuu jooksul ja väga suures ulatuses kasutatud teadaoleva laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali levitamiseks.
35. Laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava uue materjali tuvastamiskorralduse väljastamiseks peavad olema välja antud laste seksuaalset väärkohtlemist kujutavale teadmata materjalile viitamise tõenäosus ja faktilised tõendid ning teadaoleva laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali eelnev tuvastamiskorraldus, mille alusel teenuseosutaja on esitanud märkimisväärse arvu laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali teateid (ettepaneku artikli 7 lõige 6). Seoses laste peibutamise tuvastamiskorraldusega on märkimisväärne risk olemas, kui teenuseosutaja kvalifitseerub isikutevahelise side teenuste osutajaks, kui on tõenäoline, et teenust kasutatakse märkimisväärses ulatuses laste ahvatlemiseks, ning kui on tõendeid, et teenust on kasutatud märkimisväärses ulatuses laste ahvatlemiseks (ettepaneku artikli 7 lõige 7).
36. Euroopa Andmekaitsekoostöögrupi ja Euroopa Andmekaitseinspektor märgivad, et isegi ettepaneku artikli 7 lõigetes 5–7 esitatud täpsustustega domineerivad tuvastamiskorralduse andmise tingimustes ebamäärased õiguslikud mõisted, nagu „olulisel määral“, „märkimisväärne arv“, mis on osaliselt korduvad, sest tõendid varasema kohta aitavad sageli kindlaks teha tulevase väärkohtlemise tõenäosuse.
37. Ettepanekus nähakse ette süsteem, mille kohaselt tuleb tuvastamiskorralduse vajalikkuse üle otsustades teha prognoosiv otsus teenuse tulevase kasutamise kohta laste seksuaalse väärkohtlemise eesmärgil internetis. Seetõttu on mõistetav, et artiklis 7 sätestatud elemendid on prognostilise olemusega. Ettepanekus ebamääraste mõistete kasutamine raskendab aga nii teenuseosutajatel kui ka pädevatel õigusasutustel või muudel sõltumatutel haldusasutustel, kellele on antud volitused, kohaldada ettepanekuga kehtestatud õiguslikke nõudeid prognoositaval ja mittemeelevaldsel viisil. Euroopa Andmekaitsekoostöögrupi ja Euroopa Andmekaitseinspektor on mures, et need laiad ja ebamäärased mõisted toovad kaasa õiguskindluse puudumise ja põhjustavad ka suuri lahknevusi ettepaneku konkreetse rakendamise kogu liidus, sõltuvalt tõlgendustest, mida liikmesriikide õigusasutused või muud sõltumatud haldusasutused annavad sellistele mõistetele nagu „tõenäosus“ ja „olulisel määral“. Selline tulemus ei oleks vastuvõetav, arvestades asjaolu, et isikutevahelise side teenuste osutajate tuvastamiskorraldusi käsitlevad sätted kujutavad endast e-privatsuse direktiivi artiklis 5 sätestatud side konfidentsiaalsuse põhimõtte piiranguid ning nende selgus ja prognoositavus on seega äärmiselt olulised, et tagada nende piirangute ühetaoline kohaldamine kogu liidus.

4.5 Kavandatud meetmete vajalikkuse ja proportsionaalsuse analüüs³³

38. Nagu eespool märgitud, võib välja anda kolme liiki tuvastamiskorraldusi: teadaoleva laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali levitamist käsitlevad tuvastamiskorraldused (ettepaneku artikli 7 lõige 5), uue laste seksuaalset kuritarvitamist kujutava materjali levitamist käsitlevad

---

³³ Vt ka Euroopa Andmekaitseinspektori lühijuhend vajalikkuse ja proportsionaalsuse kohta, mis on kättesaadav aadressil https://edps.europa.eu/sites/default/files/publication/20-01-28_edps_quickguide_en.pdf.

tuvastamiskorraldused (ettepaneku artikli 7 lõige 6) ja laste ahvatlemist käsitlevad tuvastamiskorraldused (ettepaneku artikli 7 lõige 7). Iga tuvastamiskorraldus nõuab tavaliselt praktiliseks rakendamiseks eri tehnoloogiat. Sellest tulenevalt on neil erineva ulatusega sekkumine ja seega erinev mõju eraelu puutumatusse ja isikuandmete kaitsele.

39. Teadaoleva laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali avastamise tehnoloogiad on tavaliselt sobitamistehnoloogiad selles mõttes, et need tuginevad olemasolevale teadaolevate laste seksuaalset väärkohtlemist kujutavate materjalide andmebaasile, milles sisalduvate kujutistega materjale võrreldakse (sh videote hetktõmmisid). Sobitamise võimaldamiseks peavad nii teenuseosutaja töödeldavad kui ka andmebaasis olevad kujutised olema digitaalsed, tavaliselt teisendades need räsiväärtusteks. Sellise räsitehnoloogia hinnanguline valepositiivsete tulemuste määr ei ole suurem kui üks 50 miljardist (st valepositiivsuse määr 0,00000002%).³⁴
40. Uue laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali tuvastamiseks kasutatakse tavaliselt teistsugust tehnoloogiat, sh klassifitseerijaid ja tehisintellekti.³⁵ Nende veamäärad on üldiselt oluliselt suuremad. Näiteks on mõjuhinna aruandes märgitud, et uute laste seksuaalset väärkohtlemist kujutavate materjalide tuvastamiseks on olemas tehnoloogiaid, mille täpsusmääraks saab kehtestada 99,9% (st valepositiivsuse määr 0,1%), kuid selle täpsusastmega on võimalik kindlaks teha ainult 80% asjaomasest andmekogumis sisalduvatest laste seksuaalset väärkohtlemist kujutavate materjalide koguarvust.³⁶
41. Mõjuhinna aruandes selgitatakse, et laste ahvatlemise tuvastamine tekstipõhises suhtluses põhineb tavaliselt mustrite tuvastamisel. Mõjuhinna aruandes märgitakse, et mõne peibutamise tuvastamise olemasoleva tehnoloogia täpsus 88%³⁷. Komisjoni sõnul tähendab see, et „100 vestlusest, millest on teavitatud kui võimalikust kuritegelikust laste ahvatlemisest seksuaalsuhte eesmärgil, saab 12 pärast läbivaatamist [ettepaneku kohaselt ELi keskuses] kõrvale jätta ja neist ei teatata õiguskaitseasutustele“.³⁸ Kuigi vastupidiselt ajutisele määrusele kohaldatakse ettepanekut ka audioside suhtes, ei täpsustata mõjuhinna aruandes tehnoloogilisi lahendusi, mida saaks kasutada peibutamise tuvastamiseks sellises keskkonnas.

4.5.1 Tuvastamise tõhusus

42. Vajadus eeldab faktidel põhinevat hinnangut, mis käsitleb kavandatud meetmete tõhusust taotletava eesmärgi saavutamiseks ja kas need on vähem sekkuvad kui muud võimalused sama eesmärgi saavutamiseks.³⁹ Veel üks tegur, mida tuleb kavandatud meetme proportsionaalsuse hindamisel arvesse võtta, on olemasolevate meetmete tõhusus lisaks kavandatud meetmetele.⁴⁰ Kui samal või

---

³⁴ Vt Euroopa Komisjoni talituste töödokument, mõjuhinna aruanne, mis on lisatud dokumendile „Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse eeskirjad laste seksuaalse väärkohtlemise ennetamiseks ja tõkestamiseks“, SWD(2022) 209 final (edaspidi „mõjuhinna aruanne“ või „SWD(2022) 209 final“), lk 281, joonealune märkus 511.

³⁵ Mõjuhinna aruanne, lk 281.

³⁶ Ibid., lk 282.

³⁷ Ibid., lk 283.

³⁸ Ettepanek, COM(2022)209 final, lk 14, joonealune märkus 32.

³⁹ EDPS, „Assessing the Necessity of Measures that limit the fundamental right to the protection of personal data: A Toolkit“, 11. aprill 2017, lk 5; EDPS, „EDPS Guidelines on assessing the proportionality of measures that limit the fundamental rights to privacy and to the protection of personal data“ (19. detsember 2019), lk 8.

⁴⁰ EDPS, „EDPS Guidelines on assessing the proportionality of measures that limit the fundamental rights to privacy and to the protection of personal data“ (19. detsember 2019), lk 11.

sarnasel eesmärgil võetavad meetmed on juba olemas, tuleks nende tõhusust hinnata proportsionaalsuse hindamise raames. Ilma sama või sarnast eesmärki taotleivate olemasolevate meetmete tõhususe sellise hindamiseta ei saa uue meetme proportsionaalsuse kontrolli pidada nõuetekohaselt läbiviiduks.

43. Laste seksuaalse väärkohtlemise või laste peibutamise tuvastamine veebimajutusteenuse osutajate ja isikutevahelise side teenuste osutajate poolt aitab saavutada üldeesmärki, milleks on laste seksuaalse väärkohtlemise ja laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali internetis levitamise ennetamine ja selle vastu võitlemine. Samal ajal tõstatab ettepanekus sätestatud meetmete tõhususe hindamise vajadus kolm põhiküsimust.
- Kas internetis toimuva laste seksuaalse väärkohtlemise tuvastamise meetmetest on lihtne kõrvale hoida?
  - Mis on tuvastamistoimingute mõju õiguskaitseasutuste võetud meetmetele?⁴¹
  - Kuidas vähendaks ettepanek õiguslikku ebakindlust?
44. Euroopa Andmekaitseinspektori ülesanne ei ole neile küsimustele üksikasjalikult vastata. Euroopa Andmekaitseinspektori ja Euroopa Andmekaitseinspektori märgivad siiski, et mõjuhindangu aruandes ja ettepanekus ei käsitleta neid küsimusi täielikult.
45. Mis puudutab võimalust kõrvale hoida laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali tuvastamisest, siis tuleb märkida, et praegu ei näi olevat ühtegi tehnoloogilist lahendust krüpteeritud kujul jagatud laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali tuvastamiseks. Seega saab mis tahes tuvastamistegevusest – isegi kliendipoolsest skaneerimisest, mille eesmärk on hoida kõrvale teenuseosutaja pakutavast otspunktkrüpteerimisest⁴² – kergesti kõrvale hoida sisu krüpteerimisega eraldi rakenduse abil enne saatmist või üleslaadimist. Seega võivad ettepanekus kavandatud tuvastamismeetmed avaldada laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali internetis levitamisele väiksemat mõju kui loodetud.
46. Lisaks eeldab komisjon, et ettepanekus kehtestatud tuvastamiskohustuste vastuvõtmise tagajärjel suureneb õiguskaitseasutustele esitatavate laste seksuaalset väärkohtlemist käsitlevate teadete arv.⁴³ Samas ei selgitata ei ettepanekus ega mõjuhindangu aruandes, kuidas see kõrvaldab praeguse olukorra puudused. Võttes arvesse õiguskaitseasutuste piiratud ressursse, näib olevat vajalik paremini mõista, kas teadete arvu suurendamine mõjutaks oluliselt laste seksuaalse väärkohtlemise vastast õiguskaitsetegevust. Igal juhul soovivad Euroopa Andmekaitseinspektori ja Euroopa Andmekaitseinspektori rõhutada, et selliseid teateid tuleb hinnata õigeaegselt, et tagada, et otsus teatatud materjali kriminaalse asjakohasuse kohta tehakse võimalikult vara, ja piirata asjakohaste andmete säilitamist nii palju kui võimalik.

4.5.2 Mitte vähem sekkuv meede

47. Eeldades, et komisjoni kavandatud laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali ja laste peibutamise tuvastamise positiivne mõju on võimalik, peab tuvastamine olema sama tõhusate

---

⁴¹ Mõjuhindangu aruande II lisa lk 132 kohaselt väljendas 85,71% õiguskaitseuuringus osalenutest muret seoses laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali arvu suurenemisega viimasel kümnendil ja ressursside (st inim- ja tehniliste vahendite) nappusega.

⁴² Vt ka punkt 4.10 allpool.

⁴³ Vt muu hulgas mõjuhindangu aruande 3. lisa, SWD(2022)209 final, lk 176.

meetmete seast kõige vähem sekkuv meede. Ettepaneku artiklis 4 on sätestatud, et esimese sammuna peaksid teenuseosutajad kaaluma riskimaandamismeetmete võtmist, et vähendada risk, et nende teenust kasutatakse laste seksuaalseks väärkohtlemiseks internetis, allapoole läve, mis õigustab tuvastuskorralduse väljastamist. Kui on olemas riskimaandamismeetmed, mis võivad oluliselt vähendada asjaomase teenuse raames laste peibutamist või laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali vahetamise mahtu, oleksid need meetmed sageli vähem sekkuvad meetmed kui tuvastamiskorraldus⁴⁴. Seega, kui asjaomane teenuseosutaja ei võta selliseid meetmeid vabatahtlikult, peab pädeval sõltumatul haldusasutusel või õigusasutusel olema võimalik muuta riskimaandamismeetmete võtmine tuvastamiskorralduse väljastamise asemel kohustuslikuks ja jõustatavaks. Euroopa Andmekaitsekoostöökoogu ja Euroopa Andmekaitseinspektori arvates ei ole asjaolu, et ettepaneku artikli 5 lõige 4 võimaldab koordineerival asutusel nõuda teenuseosutajalt riskimaandamismeetmete kehtestamist, läbivaatamist, lõpetamist või laiendamist, piisav, kuna selline nõue ei oleks sõltumatult jõustatav; täitmata jätmine tooks kaasa üksnes tuvastamiskorralduse määramise.

48. Seetõttu leiavad Euroopa Andmekaitsekoostöökoogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et koordineerival asutusel või pädeval sõltumatul haldus- või kohtuasutusel peaks olema sõnaselge õigus kehtestada vähem sekkuvaid riskimaandamismeetmeid enne tuvastamiskorralduse väljastamist või selle asemel.

4.5.3 Proportsionaalsus ranges tähenduses

49. Selleks et meede järgiks harta artikli 52 lõikes 1 sätestatud proportsionaalsuse põhimõtet, ei tohiks meetmest tulenevaid eeliseid kaaluda üles kahju, mida meede põhiõiguste kasutamisel põhjustab. Seega piirab proportsionaalsuse põhimõtte ametiasutusi nende pädevuse teostamisel, nõudes, et tuleks leida tasakaal kasutatud vahendite ja taotletava eesmärgi (või saavutatud tulemuse) vahel.⁴⁵
50. Et hinnata meetme mõju eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse põhiõigustele, on eriti oluline täpselt kindlaks teha järgmine:⁴⁶
- **meetme ulatus**, sh mõjutatud inimeste arv ja kas see tekitab kõrvaliste isikute kohta andmete kogumist (st sekkumine muude isikute kui meetme subjektide eraelu puutumatusesse);
  - **meetme ulatus**, sh kogutud teabe hulk ja mis ajavahemikul teavet koguti; kas kontrollitav meede nõuab andmete eriliikide kogumist ja töötlemist;
  - **sekkumise tase**, võttes arvesse meetme objektiks oleva tegevuse laadi (kas see mõjutab konfidentsiaalsuskohustusega hõlmatud tegevust või mitte, õiguspraktiku ja kliendi suhe; meditsiiniline tegevus); konteksti; kas see kujutab endast asjaomaste isikute profiilialüüsi

---

⁴⁴ Näiteks võiks kaaluda selliseid meetmeid nagu laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali edastamise kliendipoolne blokeerimine, takistades elektroonilise side sisu üleslaadimist ja saatmist, sest need võivad teatud olukordades aidata takistada teadaoleva laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali ringlust.

⁴⁵ Vt kohtuasi C-343/09: *Afton Chemical*, punkt 45; liidetud kohtuasjad C-92/09 ja C-93/09: *Volker und Markus Schecke ja Hartmut Eifert*, punkt 74; kohtuasjad C-581/10 ja C-629/10: *Nelson jt*, punkt 71; kohtuasi C-283/11: *Sky Österreich*, punkt 50; ja kohtuasi C-101/12: *Schaible*, punkt 29. Vt lisaks EDPS, „Assessing the Necessity of Measures that Limit the Fundamental Right to the Protection of Personal Data: A Toolkit“ (11. aprill 2017).

⁴⁶ EDPS, „Guidelines on assessing the proportionality of measures that limit the fundamental rights to privacy and to the protection of personal data“ (19. detsember 2019), lk 23.

või mitte; kas töötlemine hõlmab veamarginaaliga (osaliselt või täielikult) automatiseeritud otsustussüsteemi kasutamist;

- kas see puudutab **haavatavaid isikuid** või mitte;
- kas see mõjutab ka **muid põhiõigusi** (nt õigust sõnavabadusele, nagu kohtuasjades *Digital Rights Ireland* ja *Seitlinger jt* ning *Tele2 Sverige* ja *Watson*).⁴⁷

51. Sellega seoses on samuti oluline märkida, et mõju asjaomasele isikule võib olla väike, kuid sellest hoolimata võib mõju olla märkimisväärne või väga oluline kollektiivselt/ühiskonna jaoks tervikuna.⁴⁸
52. Kõigi kolme liiki tuvastuskorralduste puhul (teadaoleva või uue laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali või laste peibutamise tuvastamine) tuginevad praegu kättesaadavad tehnoloogiad kõigi mõjutatud kasutajate sisuandmete automatiseeritud töötlemisele. Sisu analüüsimiseks kasutatavad tehnoloogiad on sageli keerukad ja hõlmavad tavaliselt tehisintellekti kasutamist. Seetõttu ei pruugi selle tehnoloogia käitumine olla teenuse kasutajale täielikult arusaadav. Lisaks on teada, et praegu kättesaadavate tehnoloogiate, eelkõige uue laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali või laste peibutamise tuvastamise tehnoloogiate veamäärad on suhteliselt kõrged.⁴⁹ Lisaks esineb risk, et ELi keskusele teatatakse sellest ettepaneku artikli 12 lõike 1 ja artikli 48 lõike 1 kohaselt, tuginedes võimaliku laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali tuvastamisele.
53. Lisaks võivad ettepaneku kohase tuvastamiskorralduse väljastamise üldtingimused, mida kohaldatakse kogu teenuse, mitte ainult valitud side suhtes⁵⁰ ja mis on teadaoleva või uue laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali korral kuni 24 kuud ja laste peibutamise korral 12 kuud⁵¹ jne, tuua praktikas kaasa korralduse väga laia kohaldamisala. Selle tulemusena oleks järelevalve tegelikult üldine ja olemuselt valimatu ega oleks praktikas sihipärane.
54. Eelöeldut arvesse võttes on Euroopa Andmekaitseinspektori ja Euroopa Andmekaitseinspektori mures ka võimaliku heidutava mõju pärast sõnavabaduse kasutamisele. Euroopa Andmekaitseinspektori ja Euroopa Andmekaitseinspektori tuletavad meelde, et heidutavat mõju peetakse seda tõenäolisemaks, mida ebaselgem on õigusakt.
55. Õiguskindluse nõude täitmiseks vajaliku konkreetsuse, täpsuse ja selguse puudumise tõttu⁵² ning võttes arvesse laia kohaldamisala, st kõiki liidus selliseid teenuseid pakkuvate asjakohaste infoühiskonnateenuste osutajaid,⁵³ ei taga ettepanek, et laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali ja laste peibutamise tuvastamise lähenemine oleks tõhusalt üksnes sihipärane. Seetõttu leiavad Euroopa Andmekaitseinspektori ja Euroopa Andmekaitseinspektori, et praktikas võiks ettepanekust saada kõigi ELi/EMP kasutajate peaaegu igat liiki elektroonilise side sisu objektiivne

---

⁴⁷ Vt ka Euroopa Andmekaitseinspektori arvamus 7/2020, mis käsitleb ettepanekut ajutise erandi kohta direktiivi 2002/58/EÜ teatavatest sätetest, et võidelda internetis laste seksuaalse kuritarvitamise vastu (10. november 2020), lk 9 ja järgnev.

⁴⁸ EDPS, „Guidelines on assessing the proportionality of measures that limit the fundamental rights to privacy and to the protection of personal data“ (19. detsember 2019), lk 20.

⁴⁹ Vt üksikasjad eespool, punkt 4.5, ja allpool alapunkt 4.8.2.

⁵⁰ Vt ettepaneku artikli 7 lõige 1.

⁵¹ Vt ettepaneku artikli 7 lõike 9 kolmas lõik.

⁵² Vt Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-197/96: komisjon vs. Prantsusmaa, punkt 15.

⁵³ Vt ettepaneku artikli 1 lõige 2.

üldine ja valimatu skaneerimine. Selle tulemusena võivad õigusaktid viia selleni, et inimesed hoiduvad õigusliku sisu jagamisest kartuses, et neid võidakse nende tegevuse põhjal sihikule võtta.

56. Samas tunnistavad Euroopa Andmekaitseõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et internetis toimuva laste seksuaalse väärkohtlemise vastu võitlemiseks võetavad eri meetmed võivad hõlmata eri tasemel sekkumist. Kõigepealt märgivad Euroopa Andmekaitseõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et kõne või teksti automatiseeritud analüüs, mille eesmärk on teha kindlaks võimalikud laste ahvatlemise juhtumid, kujutab endast tõenäoliselt suuremat sekkumist kui piltide või videote sobitamine laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali varem kinnitatud juhtumite põhjal, et tuvastada laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali levitamist. Lisaks tuleks eristada teadaoleva laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali ja uue laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali tuvastamist. Lisaks tuleks veebimajutusteenuse osutajate ja isikutevahelise side teenuste osutajate suhtes võetud meetmete mõju veelgi diferentseerida.

4.5.4 Teadaoleva laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali tuvastamine

57. Kuigi vastavalt põhjendusele 4 oleks ettepanek tehnoloogia neutraalne, sõltub nii kavandatud tuvastamismeetmete tõhusus kui ka nende mõju üksikisikutele väga suurel määral kasutatava tehnoloogia valikust ja valitud näitajatest. Komisjon tunnistab seda asjaolu mõjuhinnangu aruande 8. lisa⁵⁴ ja seda kinnitavad ka muud uuringud, näiteks Euroopa Parlamendi uuringuteenistuse veebruar 2021 sihipärane asendav mõjuhinnang komisjoni ettepanekule, mis käsitleb ajutist erandit e-privatsuse direktiivist, et võidelda veebis toimuva laste seksuaalse kuritarvitamise vastu.⁵⁵
58. Ettepaneku artiklis 10 on sätestatud mitu nõuet tuvastamise eesmärgil kasutatavate tehnoloogiate kohta, eelkõige seoses nende tõhususe, usaldusväärsuse ja kõige vähem sekkuva olemusega, mis puudutab mõju kasutajate era- ja perekonnaelu puutumatusse, sealhulgas side konfidentsiaalsusele ja isikuandmete kaitsele.
59. Sellega seoses märgivad Euroopa Andmekaitseõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et praegu on ainsad tehnoloogiad, mis näivad olevat võimelised neile standarditele üldiselt vastama, need, mida kasutatakse teadaoleva laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali avastamiseks, st sobitamistehnoloogiad, mis kasutavad võrdlusalusena räsiandmebaasi.

4.5.5 Uue laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali tuvastamine

60. Uue laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali tuvastamisele suunatud meetmete hindamine viib erinevate järeldusteni nende tõhususe, usaldusväärsuse ning eraelu puutumatusse ja andmekaitse põhiõigustele avalduva mõju piiramise kohta.
61. Esiteks, nagu on selgitatud ettepanekule lisatud mõjuhinnangu aruandes, hõlmavad uue laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali tuvastamiseks kasutatavad tehnoloogiad klassifitseerijaid ja tehisintellekti. Klassifitseerija on mis tahes algoritm, mis liigitab andmed muustrituvastuse alusel märgistatud liikidesse või teabekategooriatesse.⁵⁶ Seega on kõnealustel

---

⁵⁴ Vt teave valepositiivsete tulemuste määra kohta mõjuhinnangu aruandes, 8. lisa lk 279 ja järgnev.

⁵⁵ Vt komisjoni ettepanek, mis käsitleb ajutist erandit e-privatsuse direktiivist, et võidelda veebis toimuva laste seksuaalse kuritarvitamise vastu: sihipärane asendav mõjuhinnang (Euroopa Parlamendi uuringuteenistus, veebruar 2021), lk 14 ja järgnev.

⁵⁶ Mõjuhinnangu aruanne, 8. lisa, lk 281.

tehnoloogiatel täpsuse, tõhususe ja sekkumise ulatuse poolest erinevad tulemused ja mõju. Samuti esineb neis rohkem vigu.

62. Uue laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali tuvastamiseks kasutatavad meetodid sarnanevad laste ahvatlemise tuvastamiseks kasutatavate meetoditega, sest kumbki ei põhine lihtsatel sobitamistehnoloogiatel, vaid prognoosimudelitel, mis kasutavad tehisintellekti tehnoloogiaid. Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor leiavad, et uue laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali tuvastamisel tuleks olla ettevaatlik, sest süsteemi veal oleksid rasked tagajärjed andmesubjektidele, kes märgistatakse automaatselt kui väga raske kuriteo toimepanemisel kahtlustatavad ning kelle isikuandmed ja side üksikasjad edastatakse.
63. Teiseks annavad kirjanduses sisalduvad tulemusnäitajad, millest mõnda on rõhutatud ettepanekule lisatud mõjuhinnangu aruandes,⁵⁷ väga vähe teavet arvutamiseks kasutatud tingimuste ja nende vastavuse kohta reaalse elu tingimustele, mis tähendab, et nende tegelik tulemuslikkus võib olla eeldatust oluliselt väiksem, mis toob kaasa väiksema täpsuse ja suurema valepositiivsuse määra.
64. Kolmandaks tuleks tulemusnäitajaid kaaluda asjakohaste tuvastamisvahendite kasutamise konkreetsetes kontekstis ja anda ammendav ülevaade tuvastamisvahendite toimimisest. Kui tehisintellekti algoritme kasutatakse kujutistel või tekstil, on põhjalikult dokumenteeritud asjaolu, et algoritmi treenimiseks kasutatavates andmetes võib esineda kallutatust ja diskrimineerimist, sest teatavad elanikkonnarühmad ei ole representatiivsed. See kallutatustuleks kindlaks teha, seda mõõta ja vähendada vastuvõetava tasemeni, et tuvastamissüsteemid oleksid ühiskonnale tervikuna tõepoolest kasulikud.
65. Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor leiavad, et lisaks tuvastamistehnoloogiate uuringule⁵⁸ on olemasolevate vahendite usaldusväärsuse hindamiseks vaja lisaanalüüsi. Analüüs peaks tuginema põhjalikele tulemusnäitajatele ja hindama võimalike vigade mõju tegelikes tingimustes kõigile ettepanekuga hõlmatud andmesubjektidele.
66. Nagu eespool märgitud, on Euroopa Andmekaitseinspektoril ja Euroopa Andmekaitseinspektoril suuri kahtlusi selle suhtes, mil määral on ettepaneku artikli 7 lõikes 6 sätestatud menetluslikud tagatised piisavad nende riskide kompenseerimiseks. Lisaks, nagu eespool mainitud, märgivad nad, et ettepanekus kasutatakse aktsepteeritava riskisumma kirjeldamiseks üsna abstraktseid ja ebamääraseid termineid (nt „olulisel määral“).
67. Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor on mures, et need laiad ja ebamäärased mõisted toovad kaasa õiguskindluse puudumise ning põhjustavad suuri lahknevusi ka ettepaneku konkreetsetes rakendamises kogu liidus, sõltuvalt tõlgendustest, mida liikmesriikide õigusasutused või muud sõltumatud haldusasutused annavad sellistele mõistetele nagu „tõenäosus“ ja „olulisel määral“. See on murettekitav ka seetõttu, et tuvastamiskorraldusi käsitlevad sätted kujutavad endast e-privatsuse direktiivi artiklis 5 sätestatud konfidentsiaalsuse põhimõtte piiranguid. Seega tuleb kavandatavas määruses parandada nende selgust ja prognoositavust.

4.5.6 Laste ahvatlemise (peibutamise) tuvastamine

68. Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor märgivad, et kavandatud meetmed seoses laste ahvatlemise (peibutamise) tuvastamisega, mis hõlmavad kõne või teksti automatiseeritud

---

⁵⁷ Mõjuhinnangu aruanne, 8. lisa, lk 281–283.

⁵⁸ Mõjuhinnangu aruanne, lk 279 ja järgnev.

analüüsi, sekkuvad tõenäoliselt kõige ulatuslikumalt kasutajate õigustesse era- ja perekonnaelule, sealhulgas side konfidentsiaalsusele ja isikuandmete kaitsele.

69. Kuigi teadaoleva ja isegi uue laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali tuvastamine võib piirduda piltide ja videote analüüsimisega, laieneks peibutamise tuvastamine määratluse kohaselt kogu tekstipõhisele (ja võimalik, et ka audio-) sidele, mis kuulub tuvastamiskorralduse kohaldamisalasse. Selle tulemusena on asjaomase side konfidentsiaalsusesse sekkumise intensiivsus palju suurem.
70. Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor leiavad, et isikutevahelise side teenuste kaudu edastatava tekstipõhise side üldine ja valimatu automatiseeritud analüüs praktikas, et tuvastada laste võimalikku ahvatlemist, ei vasta vajalikkuse ja proportsionaalsuse nõuetele. Isegi kui kasutatav tehnoloogia piirdub näitajate kasutamisega, leiavad Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et sellise üldise ja valimatu analüüsi kasutuselevõtt on ülemäärane ja võib isegi mõjutada harta artiklis 7 sätestatud eraelu puutumatus põhiõiguse põhiolulist.
71. Nagu märgitud, ei saa sisuliste tagatiste puudumist laste ahvatlemise tuvastamise meetmete kontekstis kompenseerida üksnes menetluslike tagatistega. Lisaks on piisava õigusselguse ja -kindluse puudumise probleem (nt ebamäärase õiguskeele kasutamine, nagu „olulisel määral“) veelgi raskem tekstipõhise isikliku side automatiseeritud analüüsis, võrreldes räsitehnoloogial põhineva fotovõrdlusega.
72. Lisaks leiavad Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et väljendusvabadusele avalduv heidutav mõju on eriti oluline, kui üksikisikute tekstipõhist (või audio-)sidet skaneeritakse ja analüüsitakse laiaulatuslikult. Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor tuletavad meelde, et heidutav mõju on seda suurem, mida ebaselgem on õigusakt.
73. Lisaks, nagu on märgitud mõjuhinnangu aruandes⁵⁹ ja Euroopa Parlamendi uuringuteenistuse uuringus⁶⁰, on tekstipõhise peibutamise tuvastamise tehnoloogia täpsusmäär palju väiksem kui teadaoleva laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali tuvastamise tehnoloogia täpsusmäär⁶¹. Peibutamise tuvastamise tehnikad on välja töötatud selleks, et analüüsida ja anda vestluse igale aspektile tõenäosushinnanguid, mistõttu Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor leiavad, et neis esineb vigu ja neid võidakse kuritarvitada.

4.5.7 Järeldus kavandatud meetmete vajalikkuse ja proportsionaalsuse kohta

74. Mis puudutab kavandatud tuvastamismeetmete vajalikkust ja proportsionaalsust, siis peavad Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor eelkõige probleemseks seda, et meetmed, mis on ette nähtud uue laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali ja laste ahvatlemise (peibutamise) tuvastamiseks, on sekkuvad, sest võivad anda üldise juurdepääsu side sisule, on olemuselt tõenäosuspõhised ja selliste tehnoloogiatega on seotud veamäärad.
75. Lisaks võib Euroopa Liidu Kohtu praktikast järeldada, et meetmed, mis võimaldavad riigiasutustel side sisuga üldiselt tutvuda, mõjutavad tõenäolisemalt harta artiklitega 7 ja 8 tagatud õiguste olemust.

---

⁵⁹ Mõjuhinnangu aruanne, 8. lisa, lk 281–283.

⁶⁰ Lk 15–18.

⁶¹ Vt eespool punkt 40.

Need kaalutlused on eriti olulised ettepanekus kavandatud laste ahvatlemise tuvastamise meetmete seisukohalt.

76. Igal juhul leiavad Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et sekkumine, mis tuleneb eelkõige laste ahvatlemise tuvastamise meetmetest, läheb kaugemale sellest, mis on rangelt vajalik ja proportsionaalne. Seepärast tuleks need meetmed ettepanekust välja jätta.

4.6 Teatamiskohustus

77. Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor soovivad täiendada ettepaneku artiklis 13 esitatud konkreetsete teatamiskoostõuete loetelu nõudega lisada teatesse teave konkreetse tehnoloogia kohta, mis võimaldas teenuseosutajal saada teadlikuks asjaomasest kuritahtlikust sisust, juhul kui teenuseosutaja sai pärast ettepaneku artikli 7 kohaselt väljastatud tuvastamiskorralduse täitmiseks võetud meetmeid teada võimalikust laste seksuaalsest väärkohtlemisest.

4.7 Eemaldamis- ja blokeerimiskohustused

78. Üks ettepanekus kavandatud meede laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali levitamise riskide maandamiseks on eemaldamis- ja blokeerimiskorralduste andmine, mis kohustab teenuseosutajaid eemaldama veebipõhise laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali, tõkestama sellele juurdepääsu või blokeerima selle materjali.⁶²
79. Kuigi eemaldamiskorralduste mõju andmekaitsele ja side privaatsusele on suhteliselt piiratud, tuleb Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor üldise märkusena meelde üldpõhimõtet, et mis tahes sellised meetmed peaksid olema võimalikult sihipärased.
80. Samal ajal juhib Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor tähelepanu asjaolule, et internetiühenduse teenuse osutajatel on juurdepääs üksnes sisu täpsele URLile, kui sisu on tehtud kättesaadavaks selges tekstis. Kui sisu tehakse juurdepääsetavaks HTTPSi kaudu, ei ole internetiühenduse teenuse osutajal juurdepääsu täpsele URLile, välja arvatud juhul, kui teenuseosutaja katkestab side krüpteerimise. Seetõttu on Euroopa Andmekaitseinspektoril ja Euroopa Andmekaitseinspektoril kahtlusi blokeerimismeetmete tõhususe suhtes ning nad leiavad, et nõuda internetiühenduse teenuste osutajatelt võrgusuhtluse dekrüpteerimist, et blokeerida laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjaliga seotud side, oleks ebaproportsionaalne.
81. Lisaks ja üldisemalt tuleks märkida, et digitaalsele sisule juurdepääsu tõkestamine (või blokeerimine) on toiming, mis toimub võrgu tasandil ja selle rakendamine võib osutada ebatõhusaks, kui samast sisust on mitu (võimalik, et sarnast ja mitteidentsset) koopiat. Lisaks võib selline toiming osutada ebaproportsionaalseks, kui blokeerimine mõjutab muud, mitte ebaseaduslikku digitaalset sisu, kui see salvestatakse samas serveris ja muudetakse võrgukäskluste abil kättesaadavaks (nt IP-aadressi või domeeninimede süsteemi musta nimekirja kandmine). Lisaks ei ole kõik võrgutasandi blokeerimisviisid võrdset tõhusad ja mõnest võib üsna algete tehniliste oskustega kergesti kõrvalda.

---

⁶² Ettepaneku artiklid 14 ja 16.

82. Lõpetuseks tuleks kavandatavas määruses selgitada koordineerivate asutuste volitusi blokeerimiskorralduste andmisel. Näiteks ei ole artikli 16 lõike 1 ja artikli 17 lõike 1 praeguse sõnastuse põhjal selge, kas koordineerivatel asutustel on õigus anda blokeerimiskorraldusi või üksnes taotleda nende andmist.⁶³

4.8 Asjakohased tehnoloogiad ja kaitsemeetmed

4.8.1 Lõimitud ja vaikimisi andmekaitse

83. Ettepaneku nõuded, mida kohaldatakse laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali ja laste ahvatlemise tuvastamiseks kasutatavate tehnoloogiate suhtes, ei tundu olevat piisavalt ranged. Eelkõige on Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor märkinud, et vastupidiselt ajutise määruse analoogsetele sätetele⁶⁴ ei viidata ettepanekus sõnaselgelt lõimitud ja vaikimisi andmekaitse põhimõttele ega nähta ette, et teabevahetuses teksti skaneerimiseks kasutatavate tehnoloogiatega ei tohiks olla võimalik tuletada side sisu. Ettepaneku artikli 10 lõike 3 punktis b on lihtsalt sätestatud, et tehnoloogiaga „ei tohi olla võimalik hankida asjaomasest teabevahetusest muud teavet peale selle, mis on rangelt vajalik, et tuvastada [...]“. See standard ei tundu siiski olevat piisavalt range, sest side sisust võib *tuletada* muud teavet ilma sellest teavet otseselt *hankimata*.
84. Sellest tulenevalt soovivad Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor lisada ettepanekusse põhjenduse, milles on sätestatud, et artiklis 10 sätestatud tehnoloogiatele kohaldatakse määruse (EL) 2016/679 artiklis 25 sätestatud lõimitud ja vaikimisi andmekaitse põhimõtet ning seetõttu ei ole seda õigusakti tekstis vaja korrata. Lisaks tuleks muuta artikli 10 lõike 3 punkti b tagamaks, et mitte ainult ei hangitaks muud teavet, vaid seda ka ei tuletataks, nagu on praegu sätestatud ajutise määruse artikli 3 lõike 1 punktis b.

4.8.2 Tehnoloogiate usaldusväärsus

85. Ettepanekus eeldatakse, et teenuseosutajad võivad tuvastuskorralduste täitmiseks kasutada mitut liiki tehnoloogilisi lahendusi. Eelkõige eeldatakse ettepanekus, et tehisintellektisüsteemid on kättesaadavad ja töötavad uue laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali ja laste ahvatlemise tuvastamiseks⁶⁵ ning mõned koordineerivad asutused võivad neid pidada tiptasemel süsteemideks. Kuigi ettepaneku tõhusus sõltub nende tehnoloogiliste lahenduste usaldusväärsest, on väga vähe teavet nende tehnikate üldise ja süstemaatilise kasutamise kohta, mis väärrib hoolikat analüüsimist.
86. Kuigi Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor pidid neid alternatiivide puudumise tõttu proportsionaalsuse hindamisel kasutama, tuleb märkida, et ettepanekule lisatud mõjuhinna aruandes nimetatud tuvastamistehnoloogiate tulemusnäitajad annavad väga vähe teavet selle kohta, kuidas neid on hinnatud ja kas need kajastavad vastavate tehnoloogiate tegelikku

---

⁶³ Ettepaneku artikli 16 lõikes 1 on sätestatud: „Peamise tegevuskoha järgsel koordineerival asutusel on õigus nõuda koordineeriva asutuse määratud liikmesriigi pädevalt õigusasutuselt või selle liikmesriigi sõltumatult haldusasutuselt, et see annaks blokeerimiskorralduse [...]“, samas kui artikli 17 lõikes 1 on sätestatud: „Peamise tegevuskoha järgne koordineeriv asutus kasutab artiklis 16 osutatud blokeerimiskorralduste andmiseks [...]“ (rõhuasetus lisatud).

⁶⁴ Ajutine määrus, artikli 3 lõike 1 punkt b.

⁶⁵ Vt mõjuhinna aruanne, lk 281–282.

tulemuslikkust. Puudub teave katsete või võrdlusaluste kohta, mida tehnoloogia tarnijad nende tulemuslikkuse mõõtmiseks kasutasid. Ilma sellise teabeta ei ole võimalik katseid korrata ega hinnata tulemuslikkusaruannete kehtivust. Sellega seoses tuleks märkida, et kuigi tulemusnäitajaid võib tõlgendada nii, et mõni tuvastamisvahend on väga täpne (näiteks teatud peibutamise tuvastamise vahendite täpsus on 88%),⁶⁶ tuleks neid näitajaid kaaluda, võttes arvesse tuvastamisvahendite kavandatud praktilist kasutamist ja riskide suurust, mida asjaomase materjali ebaõige hindamine asjaomastele andmesubjektidele kaasa tooks. Lisaks leiavad Euroopa Andmekaitseinspektori ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et sellise suure riskiga töötlemise korral on 12% eksimumäär suur risk valepositiivsetele andmesubjektidele, isegi kui on kehtestatud kaitsemeetmed, et hoida ära valeandmete esitamine õiguskaitseasutustele. On väga ebatõenäoline, et teenuseosutajad saaksid eraldada piisavalt vahendeid, et vaadata läbi selline valepositiivsete tulemuste protsent.

87. Nagu eespool mainitud,⁶⁷ peaksid tulemusnäitajad andma põhjaliku ülevaate tuvastamisvahendite toimimisest. Kui tehisintellekti algoritme kasutatakse kujutistel või tekstil, on põhjalikult dokumenteeritud, et algoritmi treenimiseks kasutatavates andmetes võib esineda kallutatust ja diskrimineerimist, sest teatavad elanikkonnarühmad ei ole representatiivsed. See kallutatust tuleks kindlaks teha, seda mõõta ja vähendada vastuvõetava tasemeni, et tuvastamissüsteemid oleksid ühiskonnale tervikuna tõeliselt kasulikud.
88. Kuigi tuvastamistehnoloogiate kohta on tehtud uuring,⁶⁸ leiavad Euroopa Andmekaitseinspektori ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et olemasolevate vahendite usaldusväarsuse sõltumatuks hindamiseks tegelikes kasutusvaldkondades on vaja lisaanalüüsi. Analüüs peaks tuginema põhjalikele tulemusnäitajatele ja hindama võimalike vigade mõju tegelikes tingimustes kõigile ettepanekuga hõlmatud andmesubjektidele. Kuna need tehnoloogiad on ettepaneku alus, leiavad Euroopa Andmekaitseinspektori ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et see analüüs on ettepaneku asjakohasuse hindamisel äärmiselt oluline.
89. Euroopa Andmekaitseinspektori ja Euroopa Andmekaitseinspektor märgivad ka, et ettepanekus ei määratleta tehnoloogiapõhiseid nõudeid seoses veamäärade, klassifitseerijate kasutamise ja nende valideerimise või muude piirangutega. See tähendab, et kriteeriumid konkreetse tehnoloogia kasutamise proportsionaalsuse hindamisel kujunevad tegevuse käigus, mis süvendab täpsuse ja selguse puudumist.
90. Võttes arvesse seda, kui rasked on tagajärjed andmesubjektidele valepositiivsete juhtumite korral, leiavad Euroopa Andmekaitseinspektori ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et valepositiivsete tulemuste määra tuleb vähendada miinimumini ning et süsteemide kavandamisel tuleb pidada silmas, et valdav osa elektroonilisest sidest ei hõlma laste seksuaalset väärkohtlemist kujutavat materjali ja laste ahvatlemist, ning et isegi väga väike valepositiivsete tulemuste määr viitab väga suurele arvule valepositiivsetele tulemustele, arvestades tuvastatavate andmete mahtu. Üldisemalt on Euroopa Andmekaitseinspektori ja Euroopa Andmekaitseinspektor mures ka selle pärast, et mõjuhinnangu aruandes osutatud olemasolevate vahendite tulemuslikkus ei kajasta valepositiivse ja valenegatiivse määra täpseid ja võrreldavaid näitajaid, ning leiavad, et nende tehnoloogiate kohta tuleks välja anda võrreldavad ja sisulised tulemusnäitajad, enne kui neid tunnustatakse kättesaadavate ja tõhusatena.

---

⁶⁶ Ibid., lk 283.

⁶⁷ Vt eespool punktid 63–64.

⁶⁸ Vt mõjuhinnangu aruanne, lk 279 ja järgnev.

4.8.3 Audioside skaneerimine

91. Vastupidiselt ajutisele määrusele⁶⁹ ei välista ettepanek oma kohaldamisalast audioside skaneerimist seoses peibutamise tuvastamisega.⁷⁰ Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor usuvad, et audioside skaneerimine on eriti sekkuv, sest tavaliselt nõuaks see aktiivset ja pidevat reaajas pealtkuulamist. Lisaks on mõnes liikmesriigis suulise kõne privaatsus erikaitse all.⁷¹ Et põhimõtteliselt oleks vaja analüüsida audioside kogu sisu, võib see meede mõjutada harta artiklitega 7 ja 8 tagatud õiguste olemust. Seega peaks see tuvastamismeetod jääma kavandatavas määruses sätestatud tuvastamiskohustuste kohaldamisalast välja nii häälsõnumite kui ka reaajas side osas, seda enam, et ettepanekule lisatud mõjuhinna aruandes ei tuvastatud ohtudega seoses konkreetseid riske ega muutusi, mis õigustaksid meetodi kasutamist.⁷²

4.8.4 Vanuse kontrollimine

92. Ettepanekus julgustatakse teenuseosutajaid kasutama vanusekontrolli ja vanuse hindamise meetmeid, et tuvastada oma teenuste lapskasutajaid.⁷³ Sellega seoses märgivad Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et praegu puudub tehnoloogiline lahendus, mis võimaldaks kindlalt hinnata kasutaja vanust veebikeskkonnas, tuginedes ametlikule digitaalsele identiteedile, mis ei ole praegu kõigile Euroopa kodanikele kättesaadav.⁷⁴ Seetõttu võib ettepanekus kavandatud vanusekontrolli meetmete kasutamine viia selleni, et näiteks noorena näivatele täiskasvanutele ei võimaldata juurdepääsu internetipõhiste teenustele või kasutatakse väga sekkuvaid vanusekontrolli vahendeid, mis võivad takistada või pärssida mõjutatud teenuste õiguspärast kasutamist.
93. Sellega seoses ja kuigi ettepaneku põhjenduses 16 viidatakse vanemliku kontrolli vahenditele kui võimalikele riskimaandamismeetmetele, soovivad Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor kavandatavat määrust muuta, et teenuseosutajad saaksid lisaks vanuse kontrollimisele või selle alternatiivina selgesõnaliselt tugineda vanemliku kontrolli mehhanismidele.

4.9 Teabe säilitamine

94. Ettepaneku artikkel 22 piirab eesmärgi, milleks ettepaneku kohaldamisalasse kuuluvad teenuseosutajad võivad säilitada sisuandmeid ja muid andmeid, mida töödeldakse seoses ettepanekus sätestatud kohustuste täitmiseks võetud meetmetega. Ettepanekus märgitakse siiski, et teenuseosutajad võivad säilitada teavet ka selleks, et parandada internetis toimuva laste seksuaalse väärkohtlemise tuvastamise tehnoloogia tõhusust ja täpsust eesmärgiga täita tuvastamiskorraldus, kuid nad ei säilita sel eesmärgil isikuandmeid.⁷⁵
95. Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseinspektor leiavad, et ainult neil teenuseosutajatel, kes kasutavad oma tuvastamistehnoloogiaid, peaks olema lubatud säilitada

---

⁶⁹ Vt ajutine määrus, artikli 1 lõige 2.

⁷⁰ Vt ettepaneku artikkel 1.

⁷¹ Vt nt Saksamaa karistusseadustiku paragrahv 201.

⁷² Vt mõjuhinna aruanne.

⁷³ Vt ettepaneku artikli 4 lõige 3, artikli 6 lõike 1 punkt c ja põhjendus 16.

⁷⁴ Vt nt CNIL, soovitus 7: kontrollida lapse vanust ja vanema nõusolekut, austades lapse era elu puutumatust (9. august 2021).

⁷⁵ Ettepaneku artikli 22 lõige 1.

andmeid tehnoloogiate tõhususe ja täpsuse parandamiseks, samas kui neil, kes kasutavad ELi keskuse pakutavaid tehnoloogiaid, ei tohiks olla lubatud seda võimalust kasutada. Euroopa Andmekaitsekoostöögrupi ja Euroopa Andmekaitseinspektor märgivad lisaks, et praktikas võib olla raske tagada, et sel eesmärgil ei säilitata isikuandmeid, sest enamik sisuandmeid ja muid tuvastamise eesmärgil töödeldavaid andmeid kvalifitseerub tõenäoliselt isikuandmeteks.

4.10 Mõju krüpteerimisele

96. Euroopa andmekaitseasutused on järjekindlalt toetanud tugevate krüpteerimisvahendite laialdast kättesaadavust ja ei poolda mis tahes tagauksi.⁷⁶ Seda seetõttu, et krüpteerimine on oluline, et tagada kõigi inimõiguste kasutamine nii internetis kui ka väljaspool.⁷⁷ Lisaks aitavad krüpteerimistehnoloogiad olulisel määral kaasa nii eraelu austamisele ja side konfidentsiaalsusele kui ka innovatsioonile ja digitaalmajanduse kasvule, mis sõltuvad sellise tehnoloogia pakutavast suurest usalduse ja usaldusvääruse tasemest.
97. Isikutevahelise side kontekstis on otspunktkrüpteerimine oluline vahend elektroonilise side konfidentsiaalsuse tagamiseks, sest see pakub tugevaid tehnilisi kaitsemeetmeid selle eest, et side sisule ei pääseks juurde keegi teine peale saatja ja vastuvõtja(te), sealhulgas teenuseosutaja. Otspunktkrüpteerimise kasutamise takistamine või pärssimine, teenuseosutajate kohustamine töödelda elektroonilise side andmeid muul eesmärgil kui oma teenuste osutamiseks või nende kohustamine edastada ennetavalt elektroonilist sidet kolmandatele isikutele tähendaks riski, et teenuseosutajad pakuvad kohustuste paremaks täitmiseks vähem krüpteeritud teenuseid, nõrgendades seega krüpteerimise rolli üldiselt ja kahjustades Euroopa kodanike põhiõiguste austamist. Tuleb märkida, et kuigi otspunktkrüpteerimine on üks kõige sagedamini kasutatavaid turvameetmeid elektroonilise side kontekstis, võivad muud tehnilised lahendused (nt muude krüptoskeemide kasutamine) olla sama olulised või muutuda sama oluliseks, et tagada digitaalse side konfidentsiaalsus ja seda kaitsta. Seega ei tohiks otspunktkrüpteerimise kasutamist takistada ega pärssida.
98. Isikutevahelise elektroonilise side pealtkuulamise ja analüüsimise vahendite kasutuselevõtt on põhimõtteliselt vastuolus otspunktkrüpteerimisega, mille eesmärk on tehniliselt tagada, et vastuvõtja ja saatja vaheline side jääks konfidentsiaalseks.
99. Seega, kuigi ettepanekus ei kehtestata teenuseosutajatele süstemaatilist pealtkuulamiskohustust, mõjutab ainuüksi tuvastamiskorralduse väljastamise võimalus teenuseosutajate tehtud tehnilisi valikuid tõenäoliselt oluliselt, eelkõige arvestades piiratud ajavahemikku, mille jooksul nad peavad korralduse täitma, ja raskeid karistusi, mida nad täitmata jätmise eest peaksid kandma.⁷⁸ Praktikas võib see viia selleni, et teatud teenuseosutajad lõpetavad otspunktkrüpteerimise kasutamise.
100. Ettepanekust tulenevat otspunktkrüpteerimise kasutamise takistavat või pärssivat mõju tuleb nõuetekohaselt hinnata. Otspunktkrüpteerimine aitab säilitada eraelu puutumatust ning kõik ettepanekule lisatud mõjuhinngu aruandes esitatud meetodid, mis võimaldavad sellest kõrvale

---

⁷⁶ Vt nt artikli 29 alusel asutatud andmekaitse töörühm, artikli 29 töörühma avaldus krüpteerimise ja selle mõju kohta üksikisikute kaitsele seoses nende isikuandmete töötlemisega ELis (11. aprill 2018).

⁷⁷ Vt inimõiguste nõukogu resolutsioon 47/16 inimõiguste edendamise, kaitse ja kasutamise kohta internetis, ÜRO dokument A/HRC/RES/47/16 (26. juuli 2021).

⁷⁸ Vt ettepaneku artikkel 35.

hoida, tekitaksid turvalünki.⁷⁹ Näiteks kliendipoolne skaneerimine⁸⁰ tooks tõenäoliselt kaasa olulise, suunamata juurdepääsu lõppkasutaja seadmetes olevale krüpteerimata sisule ja selle töötlemise. Selline oluline konfidentsiaalsuse vähenemine mõjutaks eriti lapsi, sest nende kasutatavaid teenuseid suunatakse tõenäolisemalt tuvastamiskorraldustega, mis muudab nad jälgimise või pealtkuulamise suhtes haavatavaks. Samal ajal on *serveripoolne* skaneerimine põhimõtteliselt vastuolus ka otspunktkrüpteerimise paradigmaga, sest sidekanal, mis on vastastikku krüpteeritud, tuleb katkestada, mis toob kaasa isikuandmete massilise töötlemise teenuseosutajate serverites.

101. Kuigi ettepanekus on märgitud, et see võimaldab „asjaomasel teenuseosutajal valida, millist tehnoloogiat tuvastamiskorralduste tulemuslikuks täitmiseks kasutada, ning seda ei tohiks pidada ühegi tehnoloogialahenduse kasutamist ergutavaks ega pärssivaks“, ⁸¹ muutub mõne tuvastamiskorralduse struktuuriline kokkusobimatus otspunktkrüpteerimisega tegelikult otspunktkrüpteerimise suureks pärssijaks. Suutmatus pääseda juurde otspunktkrüpteerimist kasutavatele teenustele (mis on praegune tehnika tase konfidentsiaalsuse tehnilise tagamise seisukohast) ja neid kasutada võib avaldada heidutavat mõju sõnavabadusele ja elektrooniliste sideteenuste õiguspärasele erakasutusele. Komisjon tunnistab ka negatiivset seost laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali või laste ahvatlemise tuvastamise ja otspunktkrüpteerimise vahel, kui märkis mõjuhinnangu aruandes⁸², et on tõenäoline, et otspunktkrüpteerimise rakendamine Facebooki poolt 2023. aastal lõpetab Facebooki vabatahtliku skaneerimise.
102. Tagamaks, et kavandatav määrus ei kahjustaks Euroopa kodanike elektroonilise side turvalisust ega konfidentsiaalsust, leiavad Euroopa Andmekaitsekoostöö ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et ettepaneku regulatiivosas tuleks selgelt sätestada, et kavandatavas määruses ei tõlgendataks ühtegi sätet krüpteerimise keelamise või nõrgendamisenähtena kooskõlas ajutise määruse põhjenduses 25 sätestatuga.

4.11 Järelevalve, jõustamine ja koostöö

4.11.1 Riiklike järelevalveasutuste roll isikuandmete kaitse üldmääruse alusel

103. Ettepanekuga nähakse ette riiklike koordineerimisasutuste võrgustiku loomine, mis vastutab kavandatava määruse kohaldamise ja jõustamise eest. ⁸³ Kuigi ettepaneku põhjenduses 54 on märgitud, et „Käesoleva määruse eeskirju järelevalve ja nõuete täitmise tagamise kohta ei tohiks tõlgendada nii, et need mõjutavad määruse (EL) 2016/679 kohaseid andmekaitseasutuste volitusi ja pädevust“, on Euroopa Andmekaitsekoostöö ja Euroopa Andmekaitseinspektor seisukohal, et koordineerivate asutuste ja andmekaitseasutuste ülesannete vahelist suhet tuleks paremini reguleerida ning et andmekaitseasutustele tuleks anda kavandatavas määruses olulisem roll.

---

⁷⁹ Vt lõik 4.2: Abelson, Harold, Ross J. Anderson, Steven M. Bellovin, Josh Benaloh, Matt Blaze, John L. Callas, Whitfield Diffie, Susan Landau, Peter G. Neumann, Ronald L. Rivest, Jeffrey I. Schiller, Bruce Schneier, Vanessa Teague ja Carmela Troncoso, „Bugs in our Pockets: The Risks of Client-Side Scanning“, ArXiv abs/2110.07450 (2021).

⁸⁰ Kliendipoolne skaneerimine tähendab üldiselt süsteeme, mis skaneerivad sõnumi sisu, et leida kokkulangevusi vaidlustatava sisu andmebaasiga enne sõnumi saatmist kavandatud saajale.

⁸¹ Ettepaneku soovitus 26.

⁸² Mõjuhinnangu aruanne, lk 27.

⁸³ Ettepaneku artikkel 25.

104. Eelkõige tuleks teenuseosutajatelt nõuda, et nad konsulteeriksid andmekaitseasutustega isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 36 osutatud eelneva konsulteerimise menetluse kaudu enne, kui võtavad laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali või laste peibutamise tuvastamise meetmeid, mitte ainult laste ahvatlemise tuvastamise meetmeid, nagu on praegu ettepanekus ette nähtud.⁸⁴ Kõiki tuvastamise meetmeid tuleks käsitada vaikimisi suure riskiga meetmetena ja seega peaksid need läbima eelneva konsulteerimise, olenemata sellest, kas need on seotud laste peibutamisega või laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjaliga, nagu see on juba ajutise määrusega ette nähtud.⁸⁵ Lisaks peaks isikuandmete kaitse üldmääruse alusel määratud pädevatel andmekaitseasutustel olema õigus esitada oma seisukohad kavandatud tuvastamise meetmete kohta alati ja mitte ainult konkreetsetel asjaoludel.⁸⁶
105. Lisaks tuleks kavandatava määrusega luua süsteem pädevate asutuste ja andmekaitseasutuste vaheliste tuvastuskorraldustega seotud erimeelsustega tegelemiseks ja nende lahendamiseks. Eelkõige tuleks andmekaitseasutustele anda õigus vaidlustada tuvastamiskorraldus selle liikmesriigi kohtutes, mille pädev õigusasutus või sõltumatu haldusasutus tuvastamiskorralduse väljastas. Sellega seoses märgivad Euroopa Andmekaitse nõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et ettepaneku praeguses versioonis võib pädev asutus tuvastamiskorralduse väljastamisel pädevate andmekaitseasutuste arvamuse tagasi lükata. See võib viia vastuoluliste otsusteni, sest nagu on kinnitatud isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 36 lõikes 2, säiliks andmekaitseasutustel kõik isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 58 kohased parandusvolitused, sealhulgas õigus nõuda isikuandmete töötlemise keelamist.

4.11.2 Euroopa Andmekaitse nõukogu roll

106. Euroopa Andmekaitse nõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor märgivad, et ettepaneku artikli 50 lõike 1 kolmandas lauses on sätestatud, et ELi keskus küsib „oma tehnoloogiakomitee ja Euroopa Andmekaitse nõukogu arvamust“, enne kui ta lisab konkreetse tehnoloogia nende tehnoloogiatega loetellu, mida veebimajutusteenuse ja isikutevahelise side teenuste osutajad võivad tuvastamiskorralduste täitmiseks kasutada. Lisaks on selles sätestatud, et Euroopa Andmekaitse nõukogu esitab oma arvamused kaheksa nädala jooksul, mida võib vajadusel pikendada kuue nädala võrra, võttes arvesse küsimuse keerukust. Lõpuks nõutakse, et Euroopa Andmekaitse nõukogu teavitaks ELi keskust mis tahes pikendamise ühe kuu jooksul alates konsulteerimistaotluse saamisest ning teataks tähtsajal pikendamise põhjused.
107. Andmekaitse nõukogu praegused ülesanded on sätestatud isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 70 ja direktiivi (EL) 2016/680 (edaspidi „õiguskaitse direktiiv“) artiklis 51.⁸⁷ Nende ülesannete täitmisel on sätestatud, et Euroopa Andmekaitse nõukogu annab komisjonile nõu ja esitab komisjoni, riikliku järelevalveasutuse või selle eesistuja taotlusel arvamusi. Kuigi ettepaneku artikli 1 lõike 3 punktis d on sätestatud, et ettepanek ei mõjuta isikuandmete kaitse üldmääruses ja õiguskaitse direktiivis sätestatud eeskirju, läheb ELi keskusele volituste andmine Euroopa Andmekaitse nõukogult arvamuste

---

⁸⁴ Ettepaneku artikli 7 lõike 3 teise taande punkt b.

⁸⁵ Ajutise määruse artikli 3 lõike 1 punkt c.

⁸⁶ Vt ettepaneku artikli 7 lõike 3 teise taande punkt c.

⁸⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, vastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT L 119, 4.5.2016, lk 89–131).

taotlemiseks kaugemale Euroopa Andmekaitseenõukogule isikuandmete kaitse üldmääruse ja õiguskaitsedirektiiviga antud ülesannetest. Seega tuleks kavandatavas määruses – vähemalt põhjenduses – selgelt välja tuua, et ettepanekuga laiendatakse Euroopa Andmekaitseenõukogu ülesandeid. Sellega seoses tunnustavad Euroopa Andmekaitseenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et ettepanekuga antakse Euroopa Andmekaitseenõukogule oluline roll, nõudes Euroopa Andmekaitseenõukogu osalemist kavandatava määruse praktilises rakendamises. Praktikast on Euroopa Andmekaitseenõukogu sekretariaadil oluline roll Euroopa Andmekaitseenõukogu arvamuste vastuvõtmiseks vajaliku analüütilise, haldusliku ja logistilise toe pakkumisel. Et Euroopa Andmekaitseenõukogu ja selle liikmed saaksid oma ülesandeid täita, on oluline eraldada Euroopa Andmekaitseenõukogule piisavalt eelarvet ja töötajaid. Kahjuks ei ole ettepaneku finantsselgituses märgitud, et Euroopa Andmekaitseenõukogule tehakse ettepanekuga antud lisaülesannete täitmiseks kättesaadavaks lisavahendid.⁸⁸

108. Lisaks märgivad Euroopa Andmekaitseenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et ettepaneku artiklis 50 ei ole märgitud, kuidas ELi keskus tegutseb pärast Euroopa Andmekaitseenõukogult arvamuse saamist.⁸⁹ Ettepaneku põhjenduses 27 on üksnes märgitud, et ELi keskus ja Euroopa Komisjon peaksid Euroopa Andmekaitseenõukogu nõuandeid arvesse võtma. Seepärast tuleks selgitada, mis eesmärki taotletud arvamus ettepaneku artiklis 50 sätestatud menetluses täidab ja kuidas ELi keskus peab pärast Euroopa Andmekaitseenõukogult arvamuse saamist tegutsema.
109. Lisaks leiavad Euroopa Andmekaitseenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et kuigi kõigis Euroopa Andmekaitseenõukogu suunistes või võimalikus arvamuses tuvastamistehnoloogiate kasutamise kohta hinnatakse selliste tehnoloogiate kasutamist üldiselt, peab riiklik järelevalveasutus isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 36 kohasel eelneval konsulteerimisel võtma arvesse konkreetseid asjaolusid ja hindama kavandatavat töötlemist asjaomase vastutava töötleja poolt igal üksikjuhul eraldi. Euroopa Andmekaitseenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor märgivad, et järelevalveasutused kohaldavad ja peaksid kohaldama isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 36 kriteeriume, et otsustada, kas on vaja pikendada isikuandmete kaitse üldmääruses sätestatud tähtaega arvamuste esitamiseks pärast eelnevat konsulteerimist ning kas ei ole vaja kohaldada erinevaid standardeid, kui eelnev konsulteerimine puudutab tuvastamistehnoloogia kasutamist.⁹⁰
110. Lõpetuseks sätestatakse ettepanekus, et artikli 11 („Tuvastamiskohustusi käsitlevad suunised“) kohaldamisel võib komisjon anda välja suunised ettepaneku artiklite 7–10 kohaldamise kohta. Ettepaneku artiklit 11 tuleks muuta, selgitamaks, et, enne kui antakse välja tuvastamiskohustuste suunised, peaks komisjon väljaspool kavandatud avalikku konsultatsiooni suuniste kavandi üle konsulteerima lisaks koordineerimisasutustele ja ELi keskusele ka Euroopa Andmekaitseenõukoguga.
111. Seetõttu vajavad see Euroopa Andmekaitseenõukogu ülesanne ja tema roll ettepanekuga kehtestatavas õigusraamistikus täiendavat hindamist seadusandja poolt.

4.11.3 Laste seksuaalse väärkohtlemise vastase võitluse ELi keskus

112. Ettepaneku IV peatükis loodaks ELi keskus uue detsentraliseeritud ametina, et võimaldada ettepaneku rakendamist. ELi keskus peaks ühtlasi hõlbustama teenuseosutajate juurdepääsu usaldusväärsele tuvastamistehnoloogiale; tegema tuvastamise eesmärgil kättesaadavaks internetis toimuva laste

---

⁸⁸ Vt ettepaneku lk 105 ja järgnevad.

⁸⁹ Vt võrdluseks õiguskaitsedirektiivi artikli 51 lõige 4.

⁹⁰ Vt ettepaneku põhjendus 24.

seksuaalse väärkohtlemise näitajad, mida on kontrollinud liikmesriikide kohtud või sõltumatud haldusasutused; andma taotluse alusel teatavat abi seoses riskihindamisega ning pakkuma tuge asjakohaste riigi ametiasutustega suhtlemisel.⁹¹

113. Sellega seoses kiidavad Euroopa Andmekaitsekoostöö nõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor heaks ettepaneku artikli 77 lõike 1, milles kinnitatakse, et isikuandmete töötlemise suhtes ELi keskuses kohaldatakse ELi isikuandmete kaitse määrust, ning nähakse ette, et meetmed selle määruse kohaldamiseks ELi keskuses, sealhulgas meetmed, mis käsitlevad ELi keskuse andmekaitseametniku ametisse nimetamist, kehtestatakse pärast konsulteerimist Euroopa Andmekaitseinspektoriga. Euroopa Andmekaitsekoostöö nõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor on siiski arvamusel, et selle peatüki mitmed sätted väärivad põhjalikumat kontrolli.
114. Esiteks märgivad Euroopa Andmekaitsekoostöö nõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et ettepaneku artiklis 48 nähakse ette, et teade, mis „ei ole selgelt alusetu“⁹², edastatakse liikmesriigi pädevatele õiguskaitseasutustele ja Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametile (Europol). See künnis („ei ole selgelt alusetu“), mille kohaselt ELi keskus edastab teateid liikmesriigi pädevatele õiguskaitseasutustele ja Europolile, näib liiga madal, arvestades eelkõige seda, et ELi keskuse loomise eesmärk, nagu on sätestatud komisjoni mõjuhinnangu aruandes,⁹³ on vähendada õiguskaitseasutuste ja Europoli koormust, mis tuleneb ekslikult laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjalina märgitud sisu filtreerimisest. Sellega seoses ei ole selge, miks ei saanud ELi keskus kui eksperdikeskus viia läbi põhjalikumat õiguslikku ja faktilist hindamist, et piirata riski, et süütute isikute andmed edastatakse õiguskaitseasutustele.
115. Teiseks näib säte, mis käsitleb isikuandmete säilitamise kestust ELi keskuses, suhteliselt avatud, arvestades asjaomaste andmete tundlikkust. Isegi kui nende andmete säilitamiseks ei ole võimalik kehtestada maksimaalset säilitamisaega, soovivad Euroopa Andmekaitsekoostöö nõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor kehtestada ettepanekus vähemalt maksimaalse tähtaja, mille jooksul tuleb andmete säilitamise jätkamise vajadus läbi vaadata ja nõuda pikema säilitamise põhjendamist pärast seda ajavahemikku.
116. Võttes arvesse ELi keskuses töödeldavate isikuandmete väga suurt tundlikkust, on Euroopa Andmekaitsekoostöö nõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor lisaks arvamusel, et töötlemise suhtes tuleks kohaldada täiendavaid kaitsemeetmeid, eelkõige et tagada tõhus järelevalve. See võiks hõlmata ELi keskuse kohustust pidada andmete automatiseeritud töötlemissüsteemides töötlemise toimingute logisid (st kajastades ELi isikuandmete kaitse määruse IX peatükis sätestatud operatiivsete isikuandmete nõuet), sealhulgas isikuandmete sisestamise, muutmise, neile juurdepääsu, nendega tutvumise, nende avalikustamise, ühendamise ja kustutamise logi. Tutvumist ja avalikustamist kajastavad logifailid peavad võimaldama teha kindlaks nende toimingute põhjenduse, kuupäeva ja aja, samuti isikuandmetega tutvunud ja need avalikustanud isiku ning võimaluse korral vastuvõtjate nimed. Neid logisid kasutatakse töötlemise seaduslikkuse kontrollimiseks, sisekontrolliks ning selle tervikluse ja turvalisuse tagamiseks ning need tehakse taotluse alusel kättesaadavaks ELi keskuse andmekaitseametnikule ja Euroopa Andmekaitseinspektorile.

---

⁹¹ Vt COM(2022)209 final, lk 7.

⁹² Mõistet „ilmselt põhjendamatu“ on kirjeldatud ettepaneku põhjenduses 65 järgmiselt: „mille puhul on ilma sisulise õigusliku või faktilise analüüsita kohe selge, et teatatud tegevus ei kujuta endast laste seksuaalset väärkohtlemist internetis“.

⁹³ Vt näiteks mõjuhinnangu aruande lk 349.

117. Lisaks viidatakse ettepanekus teenuseosutajate kohustusele teavitada kasutajaid laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali tuvastamisest tuvastuskorralduste kaudu ning õigusele esitada kaebus koordineerivale asutusele.⁹⁴ Ettepanekus ei sätestata aga andmesubjektide õiguste kasutamise korda, võttes ühtlasi arvesse mitmeid kohti, kus võib ettepaneku alusel isikuandmeid edastada ja säilitada (ELi keskus, Europol, riiklikud õiguskaitseasutused). Kasutajate teavitamise nõue peaks hõlmama kohustust teavitada üksikisikuid sellest, et nende andmed on edastatud ja neid töötlevad vajaduse korral eri üksused (nt riiklikud õiguskaitseasutused ja Europol). Lisaks tuleks kehtestada tsentraliseeritud menetlus andmetega tutvumise, nende parandamise ja kustutamise õiguse taotluste vastuvõtmiseks ja koordineerimiseks või teise võimalusena kohustus, et andmesubjekti taotluse saanud üksus kooskõlastaks oma tegevuse teiste asjaomaste üksustega.
118. Euroopa Andmekaitseinspektori ja Euroopa Andmekaitseinspektori märgivad, et ettepaneku artikli 50 kohaselt on ELi keskuse ülesanne täpsustada loetelu tehnoloogiatest, mida võib kasutada tuvastuskorralduste täitmiseks. Ettepaneku artikli 12 lõike 1 kohaselt on teenuseosutaja siiski kohustatud esitama mis tahes teabe, mis osutab tema teenuse puhul võimalikule laste seksuaalsele väärkohtlemisele internetis, mitte ainult tuvastamiskorralduse täitmisest tuleneva teabe. On väga tõenäoline, et suur hulk sellist teavet saadakse teenuseosutajate riskimaandamismeetmetest kooskõlas ettepaneku artikliga 4. Seega on äärmiselt oluline määrata kindlaks need meetmed, nende tõhusus, veamäär võimalikust laste seksuaalset väärkohtlemist teatamisel ning mõju üksikisikute õigustele ja vabadustele. Hoolimata asjaolust, et ettepaneku artikli 4 lõikes 5 on sätestatud, et komisjon võib koostöös koordineerimisasutuste ja ELi keskusega ning pärast avaliku konsultatsiooni läbiviimist anda välja asjakohased suunised, peavad Euroopa Andmekaitseinspektori ja Euroopa Andmekaitseinspektori oluliseks, et seadusandja lisab artiklisse 50 ELi keskuse ülesande esitada ka loetelu soovitatud riskimaandamismeetmetest ja asjakohastest parimatest tavadest, mis on eelkõige tõhusad, et tuvastada võimalik laste seksuaalne väärkohtlemine internetis. Et sellised meetmed võivad rikkuda põhiõigust andmekaitsele ja eraelu puutumatusele, on samuti soovitatav, et ELi keskus küsiks enne sellise loetelu avaldamist Euroopa Andmekaitseinspektori arvamust.
119. Ettepaneku artikli 51 lõikes 4 sätestatud turvanõuded peaksid olema konkreetsemad. Siinkohal võib juhinduda turvanõuetest, mis on sätestatud muudes määrustes suure riskiga töötlemist hõlmavate suuremahuliste süsteemide kohta, nagu määrus 767/2008⁹⁵ (vt artikkel 32), määrus 1987/2006⁹⁶ (vt artikkel 16), määrus 2018/1862⁹⁷ (vt artikkel 16) ja määrus 603/2013⁹⁸ (vt artikkel 34).

---

⁹⁴ Vt ettepaneku artikli 10 lõige 6 ja pärast teate esitamist ELi keskusele ettepaneku artikli 12 lõige 2.

⁹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 767/2008, mis käsitleb viisainfosüsteemi (VIS) ja liikmesriikidevahelist teabevahetust lühiajaliste viisade kohta, ELT L 218, 13.8.2008, lk 60–81.

⁹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1987/2006, mis käsitleb teise põlvkonna Schengeni infosüsteemi (SIS II) loomist, toimimist ja kasutamist (ELT L 381, 28.12.2006, lk 4–23).

⁹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1862, milles käsitletakse Schengeni infosüsteemi (SIS) loomist, toimimist ja kasutamist politseikoostöös ja kriminaalasjades tehtavas õigusalasises koostöös ning millega muudetakse nõukogu otsust 2007/533/JSK ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1986/2006 ning komisjoni otsus 2010/261/EL (ELT L 312, 7.12.2018, lk 56–106).

⁹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 603/2013, millega luuakse sõrmejälgede võrdlemise Eurodac-süsteemi määruse (EL) nr 604/2013 (millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest) tõhusaks kohaldamiseks ning mis käsitleb liikmesriikide õiguskaitseasutuste ja Europoli taotlusi sõrmejälgede andmete võrdlemiseks Eurodac-süsteemi andmetega õiguskaitse eesmärgil ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1077/2011, millega asutatakse

4.11.4 Europoli roll

120. Ettepanekuga nähakse ette tihe koostöö ELi keskuse ja Europoli vahel. Ettepaneku IV peatüki kohaselt kontrollib ELi keskus teenuseosutajatelt laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali kahtluste teadete saamisel, mis teated on kasutatavad (ei ole ilmselgelt põhjendamatud), ning edastab need Europolile ja riiklikele õiguskaitseasutustele.⁹⁹ ELi keskus võimaldab Europolile juurdepääsu näitajate ja teadete andmebaasidele, et aidata Europolil uurida laste seksuaalse väärkohtlemise kahtlustusi.¹⁰⁰ Lisaks antaks ELi keskusele võimalikult täielik juurdepääs Europoli infosüsteemidele.¹⁰¹ Need kaks ametit jagavad ka ruume ja teatud (mitteoperatiivset) infrastruktuuri.¹⁰²
121. Euroopa Andmekaitsekoostöö ja Euroopa Andmekaitseinspektor märgivad, et mitmed kavandatava ELi keskuse ja Europoli vahelise koostöö aspektid tekitavad muret või vajavad täpsustamist.

ELi keskuse poolne teadete edastamine Europolile (artikkel 48)

122. Kavandatava määruse artikli 48 kohaselt peab ELi keskus edastama teated, mida ei peeta ilmselgelt põhjendamatuks, koos asjakohase lisateabega Europolile ja selle liikmesriigi pädeva(te)le õiguskaitseasutus(t)ele, mille jurisdiktsiooni alla võimaliku laste seksuaalse väärkohtlemise kuriteo uurimine ja süüdistuse esitamine kuulub. Kuigi artikliga antakse Europolile ülesanne teha kindlaks asjaomane õiguskaitseasutus, kui asjaomane liikmesriik ei ole selge, nähakse sättega tegelikult ette, et kõik teated edastatakse Europolile olenemata sellest, kas liikmesriigi õiguskaitseasutus on kindlaks tehtud ja ELi keskus on teate juba edastanud.
123. Ettepanekus ei selgitata siiski, mis oleks Europoli osalemise lisaväärtus või eeldatav roll teadete saamisel, eelkõige juhtudel, kui liikmesriigi õiguskaitseasutus on tuvastatud ja sellest on samaaegselt teavitatud.¹⁰³
124. Euroopa Andmekaitsekoostöö ja Euroopa Andmekaitseinspektor tuletavad meelde, et Europoli volitused piirduvad liikmesriikide pädevate õiguskaitseasutuste tegevuse toetamisega ja nende vastastikuse koostööga kahte või enam liikmesriiki mõjutavate raskete kuritegude ennetamisel ja nende vastu võitlemisel.¹⁰⁴ Määruse (EL) 2016/794¹⁰⁵ (muudetud määrusega (EL) 2022/991¹⁰⁶) (edaspidi „Europoli muudetud määrus“) artiklis 19 on sätestatud, et Europolile teabe esitanud liidu

---

Euroopa amet vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimiseks (ELT L 180, 29.6.2013, lk 1–30).

⁹⁹ Vt ettepaneku artikkel 48.

¹⁰⁰ Vt ettepaneku artikli 46 lõiked 4–5.

¹⁰¹ Vt ettepaneku artikli 53 lõige 2.

¹⁰² Eelkõige need, mis on seotud personalihalduse, infotehnoloogia (IT), sealhulgas küberturvalisuse, hoonete ja teabevahetusega.

¹⁰³ Ettepaneku põhjenduses 71 viidatakse üksnes üldiselt Europoli kogemustele ebaselgetes olukordades liikmesriigi pädevate õiguskaitseasutuste kindlakstegemisel ja Europoli kriminaaljälituse andmebaasile, mis võib aidata tuvastada seoseid teistes liikmesriikides toimuva uurimistega.

¹⁰⁴ Vt muudetud Europoli määruse artikkel 3.

¹⁰⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning miillega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK (ELT L 135, 24.5.2016, lk 53–114).

¹⁰⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2022. aasta määrus (EL) 2022/991, millega muudetakse määrust (EL) 2016/794 selles osas, mis puudutab Europoli koostööd eraõiguslike isikutega, Europolis isikuandmete töötlemist kriminaaluurimiste toetamiseks ning Europoli rolli teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas (ELT L 169, 27.6.2022, lk 1–42).

asutus määrab kindlaks selle Europolis töötlemise eesmärgi või eesmärgid ning töötlemise tingimused. Samuti vastutab ta edastatud isikuandmete täpsuse tagamise eest.¹⁰⁷

125. Teadete üldine edastamine Europolile oleks seega vastuolus muudetud Europoli määrusega ja tooks kaasa mitmeid andmekaitseriske. Isikuandmete töötlemise dubleerimine võib viia selleni, et samade väga tundlike isikuandmete korduvaid koopiaid säilitatakse paralleelselt (nt ELi keskuses, Europolis, riiklikus õiguskaitseasutuses), mis võib seada riski andmete täpsuse andmebaaside võimaliku desünkroniseerimise tõttu, ja andmesubjektide õiguste kasutamise. Lisaks tähendab ettepanekus õiguskaitseasutustega teate (mis „ei ole selgelt alusetu“) jagamiseks kehtestatud madal künnis suurt tõenäosust, et valepositiivsed andmed (st laste seksuaalse väärkohtlemisena märgitud sisu) salvestatakse Europoli infosüsteemides potentsiaalselt pikemaks ajaks.¹⁰⁸
126. Seetõttu soovivad Euroopa Andmekaitsekoogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et ettepanekus täpsustataks ja piiritletaks asjaolud ja eesmärgid, mille alusel ELi keskus võiks kooskõlas Europoli muudetud määrusega Europolile teateid edastada. See peaks sõnaselgelt välistama olukorrad, kus asjaomasele liikmesriigi õiguskaitseasutusele on edastatud teated, mis ei hõlma piiriülest mõõdet. Lisaks peaks ettepanek sisaldama nõuet, et ELi keskus edastab Europolile ainult selliseid isikuandmeid, mis on piisavad, asjakohased ja piirduvad rangelt vajalikuga. Samuti tuleb ette näha konkreetset kaitsemeetmed andmete kvaliteedi ja usaldusväärsuse tagamiseks.

Artikli 53 lõige 2 ELi keskuse ja Europoli vahelise koostöö kohta

127. Ettepaneku artikli 53 lõikes 2 on sätestatud, et „Europol ja ELi keskus tagavad üksteisele võimalikult täieliku juurdepääsu asjakohasele teabele ja teabesüsteemidele, kui see on vajalik nende ülesannete täitmiseks ja kooskõlas sellist juurdepääsu reguleerivate liidu õigusaktidega“.
128. Ettepaneku artikli 46 lõigetes 4 ja 5 täpsustatakse, et Europolile antakse juurdepääs ELi keskuste näitajate ja teadete andmebaasidele, ning artikli 46 lõikes 6 on sätestatud sellise juurdepääsu andmise kord: Europol esitab taotluse, milles on täpsustatud selle eesmärki ja eesmärgi saavutamiseks vajalik juurdepääsu ulatus. ELi keskus hindab taotlust nõuetekohaselt.
129. Kriteeriumid ja kaitsemeetmed, mis reguleerivad Europoli juurdepääsu ELi keskuse infosüsteemidest saadud andmetele ja nende hilisemat kasutamist, ei ole täpsustatud. Lisaks ei ole selgitatud, miks on vaja anda Europolile otsejuurdepääs muu kui õiguskaitseasutuse infosüsteemidele, mis sisaldavad väga tundlikke isikuandmeid, ja mille seos kuritegevuse ja kuritegevuse ennetamisega ei pruugi olla tõendatud. Selleks et tagada andmekaitse kõrge tase ja eesmärgikohasuse põhimõtte järgimine, soovivad Euroopa Andmekaitsekoogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et isikuandmeid edastataks ELi keskusest Europolile ainult juhtumipõhiselt ja nõuetekohaselt hinnatud taotluse alusel turvalise teabevahetusvahendi, näiteks SIENA kaudu.¹⁰⁹
130. Artikli 53 lõige 2 sisaldab ettepanekus ainsat viidet ELi keskuse juurdepääsule Europoli teabesüsteemidele. Seetõttu ei ole selge, mis eesmärkidel ja mis konkreetsetel kaitsemeetmetel selline juurdepääs toimuks.

---

¹⁰⁷ Muudetud Europoli määruse artikli 38 lõike 2 punkt a.

¹⁰⁸ Komisjoni mõjuhinna aruande kohaselt on Europol saanud uurida vaid 20% oma andmebaasis sisalduvast 50 miljonist kordumatust laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali fotost ja videost, mis viitab ressursside puudumisele, et võtta meetmeid praegu saabuva laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali suhtes. Vt mõjuhinna aruanne, mis on lisatud ettepanekule võtta vastu määrus, millega kehtestatakse eeskirjad laste seksuaalse väärkohtlemise ennetamiseks ja tõkestamiseks, SWD(2022)209, lk 47–48.

¹⁰⁹ Turvaline teabevahetusvõrk (SIENA).

131. Euroopa Andmekaitsekoostöö ja Euroopa Andmekaitseinspektor tulevad meelde, et Europol on ELi aluslepingute alusel asutatud õiguskaitseasutus, millel on põhivõime raskete kuritegude ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks. Europolit töödeldavate operatiivsete isikuandmete suhtes kohaldatakse seega rangeid andmetöötluseeskirju ja kaitsemeetmeid. Kavandatav ELi keskus ei ole õiguskaitseasutus ja talle ei tohiks mingil juhul anda otsest juurdepääsu Europolit teabesüsteemidele.
132. Lisaks märgivad Euroopa Andmekaitsekoostöö ja Euroopa Andmekaitseinspektor, et suur osa ELi keskusele ja Europolile ühist huvi pakkuvast teabest puudutab väidetavate kuritegude ohvrite isikuandmeid, alaealiste isikuandmeid ja seksuaaleluga seotud isikuandmeid, mis kvalifitseeruvad muudetud Europolit määruse kohaselt isikuandmete eriliikideks. Muudetud Europolit määrusega kehtestatakse ranged tingimused isikuandmete eriliikidele juurdepääsuks. Muudetud Europolit määruse artikli 30 lõikes 3 on sätestatud, et ainult Europolil, täpsemalt Europolit tegevdiriktori loal piiratud arvul Europolit töötajatel, on otsene juurdepääs nendele isikuandmetele.¹¹⁰
133. Seetõttu soovitavad Euroopa Andmekaitsekoostöö ja Euroopa Andmekaitseinspektor selgitada ettepaneku artikli 53 lõike 2 sõnastust, et võtta nõuetekohaselt arvesse muudetud Europolit määrusega kehtestatud piiranguid ja täpsustada ELi keskusele juurdepääsu andmise korda. Eelkõige tuleks juurdepääs Europolit infosüsteemides töödeldavatele isikuandmetele, kui seda peetakse rangelt vajalikuks ELi keskuse ülesannete täitmiseks, anda igal üksikjuhul eraldi, kui esitatakse selgesõnaline taotlus, milles dokumenteeritakse konkreetne eesmärk ja põhjendus. Europolilt tuleks nõuda nende taotluste hoolikat hindamist ja isikuandmete edastamist ELi keskusele ainult siis, kui see on rangelt vajalik ja proportsionaalne nõutava eesmärgiga.

Artikli 10 lõige 6 Europolit rolli kohta kasutajate teavitamisel pärast tuvastamiskorralduse rakendamist

134. Euroopa Andmekaitsekoostöö ja Euroopa Andmekaitseinspektor kiidavad heaks ettepaneku artikli 10 lõikes 6 sätestatud nõude, mille kohaselt peavad teenuseosutajad teavitama kasutajaid, kelle isikuandmeid tuvastamiskorralduse täitmine võib puudutada. See teave tuleb kasutajatele esitada alles pärast seda, kui Europol või ettepaneku artikli 48 kohaselt teate saanud liikmesriigi õiguskaitseasutus on kinnitanud, et kasutajate teavitamine ei takista laste seksuaalse väärkohtlemisega seotud süütegude ennetamise, avastamise, uurimise ja nende eest süüdistuste esitamise toiminguid.
135. Selle sätte praktilise rakendamise osas puudub siiski konkreetsus. Kui aruanded edastatakse nii Europolile kui ka liikmesriigi õiguskaitseasutusele, ei sätestata ettepanekus, kas kinnitus on nõutav ühelt või mõlemalt vastuvõtjalt, samuti ei ole ettepanekus sätestatud kinnituse saamise menetlused/viisid (nt kas kinnitused tuleb edastada ELi keskuse kaudu). Võttes arvesse laste seksuaalset väärkohtlemist kujutava materjali suurt mahtu, mille töötlemist Europolilt ja riiklikelt õiguskaitseasutustelt võidakse nõuda, ning täpse tähtaja puudumist kinnituse andmiseks (põhjendamatu viivitusega), soovitavad Euroopa Andmekaitsekoostöö ja Euroopa Andmekaitseinspektor selgitada kohaldatavaid menetlusi, et tagada selle kaitsemeetme võtmine praktikas. Lisaks peaks kasutajate teavitamise kohustus hõlmama ka teavet asjaomaste isikuandmete vastuvõtjate kohta.

---

¹¹⁰ Muudetud Europolit määruse kohaselt tehakse sellest keelust erandeid ELi toimimise lepingu V jaotise alusel asutatud liidu asutustele. Võttes aga arvesse ettepaneku õiguslikku alust (ELi toimimise lepingu artikkel 114, mis on seotud siseturu ühtlustamisega), ei hõlmaks see erand kavandatavat ELi keskust.

Andmete kogumine ja läbipaistvusaruanne (artikkel 83)

136. Ettepaneku artikli 83 lõikes 3 on sätestatud, et ELi keskus kogub andmeid ja koostab statistikat mitme kavandatava määruse kohase ülesande kohta. Järelevalve eesmärgil soovivad Euroopa Andmekaitseinspektsioon ja Euroopa Andmekaitseinspektor lisada sellesse loetellu artikli 48 kohaselt Europolile edastatud teadete arvu ning artikli 46 lõigete 4 ja 5 kohaselt Europolilt saadud juurdepääsutaotluste arvu statistika, sealhulgas ELi keskuse poolt rahuldatud ja tagasilükatud taotluste arvu.

5. JÄRELDUS

137. Kuigi Euroopa Andmekaitseinspektsioon ja Euroopa Andmekaitseinspektor kiidavad heaks komisjoni jõupingutused tagada tõhusad meetmed internetis toimuva laste seksuaalse väärkohtlemise vastu, leiavad nad, et ettepanek tekitab andmekaitse ja eraelu puutumatusega seoses suuri probleeme. Seetõttu kutsuvad Euroopa Andmekaitseinspektsioon ja Euroopa Andmekaitseinspektor kaasseadusandjaid üles kavandatavat määrust muutma, eelkõige tagamaks, et kavandatud tuvastamiskohustused vastaksid kohaldatavatele vajalikkuse ja proportsionaalsuse standarditele ega põhjustaks krüpteerimise nõrgenemist või kahjustamist üldisel tasandil. Euroopa Andmekaitseinspektsioon ja Euroopa Andmekaitseinspektor on jätkuvalt valmis pakkuma seadusandliku protsessi käigus oma toetust, kui nende panust peetakse käesolevas ühisarvamuses tõstatatud probleemide lahendamiseks vajalikuks.

Euroopa Andmekaitseinspektori nimel

Euroopa Andmekaitseinspektor

(Wojciech Wiewiorowski)

Euroopa Andmekaitseinspektsiooni nimel

Eesistuja

(Andrea Jelinek)